Etupyörä

Jääkäriprikaatin
joukko-osastolehti 2024

Tässä numerossa

Etupyörä 2024 | Jääkäriprikaatin joukko-osastolehti

Sisältö

Sisällysluettelo 2
Pääkirjoitus 3
Jääkäriprikaatin komentaja 5
Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja 8
Vieraskynä eversti Vesa Tervo 12
Neljännes vuosisadasta Kosovossa, suomalaista rauhanturvaamista NATO-operaatiossa 18
Kylmissä olosuhteissa toimiminen vaatii erityisesti oikeaa asennetta 20
Lapin jääkäripataljoonan komentajan kynästä ja kamerasta 21
Rovaniemen ilmatorjuntapatteristo 24
Lapin aluetoimiston vuosi 26
Lapin sotilassoittokunta – pohjoista ulottuvuutta esiin musiikin voimin 28
Sodankylän Sotilaskotiyhdistys ry 29
Rovaniemen Sotilaskotiyhdistys ry 30
Pohjan Jääkärikilta ry 32
Jääkäriprikaatin Kilta ry 34
Lapin Ilmatorjuntakilta ry 38
Vuoden 2024 jääkäriprikaatilainen liikenneopettaja Sakari Tapani Impiö 39
Jääkäriprikaatin tapahtumia 2025 39

Pohjoisen puolustajat toivottavat rauhallista joulua ja turvallista uutta vuotta 2025!

Pohjoinen pitää!

Toimituskunta:
Päätoimittaja, everstiluutnantti Jussi Annala
Toimitussihteeri Taina Pirinen
Hankintasihteeri Riitta Mikkola
Taloudenhoitaja Leena Rautanen
Lapin jääkäripataljoonan edustaja
Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston edustaja
Lapin aluetoimiston edustaja
Lapin sotilassoittokunnan edustaja

Yhteystiedot:
Jääkäriprikaati
Etupyörä
PL 5
99601 SODANKYLÄ
jaakariprikaati@mil.fi

Kansikuva:
Everstiluutnantti Juha Hollanti

Valokuvat:
Jääkäriprikaatin arkisto
Puolustusvoimat
Erikseen kuvissa mainitut

Taitto:
Hanna Korte ja Taina Pirinen

Paino:
PunaMusta Oy

Painosmäärä:
2500 kpl

ISSN 2343–3019 (painettu)

Nato – Arctic – Jääkäriprikaati

Arvoisa Etupyörän lukija!

Ylipäällikön tarkastus Jääkäriprikaatissa.

Reippaan puoleinen vuosi on taas lopuillaan. Suomi täysivaltaisena Naton jäsenenä ja Jääkäriprikaati osana Puolustusvoimia on saanut kuluneenakin vuonna osakseen merkittävän määrän tehtäviä suurten harjoitusten valmistelussa ja toimeenpanossa sekä isäntämaan tuen järjestelyissä. Kaikista tehtävistä olemme jälleen kerran selviytyneet kunnialla ja siitä me kaikki voimme olla tyytyväisiä. Kaiken touhun ja toiminnan lomassa olemme myös kohdanneet haasteita, jotka ovat keskittyneet merkittäviltä osin Sodankylän Jääkärikankaan rakennuskantaan. Onneksi näidenkin haasteiden osalta on jo korjaavat toimenpiteet aloitettu ja varuskuntaan on parhaillaan rakentumassa uusi kasarmi, jonka toivotaan olevan lähtölaukaus tulevaisuuden panostuksille Jääkäriprikaatissa.

Ehkä mieleenpainuvimpana kokemuksena päätoimittajalle ja normiarjen ”raskaan hallinnon vaalijalle” oli osallistuminen Northern Forest 24 -harjoitukseen toimivana monikansallisen prikaatin taisteluosaston komentajana. Sain kokea olleeni etuoikeutetussa asemassa komentaessani amerikkalaista, norjalaista ja suomalaista pataljoonaa sekä monikansallista, pientä, mutta tehokasta esikuntaa TF ARCTIC STORM:n operaation aikana. Pakko todeta, että kokemus oli henkilökohtaisella tasolla erittäin opettavainen, koska sain olla mukana koko Northern Forest 24 -harjoituksen suunnittelu-, operointi- ja purkuvaiheen.

Suunnittelua ja pohdintaa maastolaatikon äärellä (Simple & Fast).

Operaation valmisteluvaiheessa korostuvat yhdessä tehtävä suunnittelutyö sekä yhdessä toteutettava harjoittelu. Pienetkin yksityiskohdat huomioidaan suunnittelussa ja toimeenpannaan harjoittelussa. Operatiivisten suunnitelmien laatiminen riittävän tarkasti eri vaihtoehtoineen, kuitenkaan alaisten komentajien toimintavapautta kahlitsematta vaatii komentajilta ja esikunnilta saumatonta yhteistyötä sekä useiden asioiden yhteensovittamista. Har-

joittelussa todennetaan suunnitelmien toimivuus ja lisäksi havaitaan mahdolliset puutteet, jotka voidaan korjata ennen lopullisen toimeenpanokäskyn antoa.

Operointivaiheessa korostuu komentajien ja johtajien aktiivinen sekä aloitteellinen toiminta tehtävätaktiikan mukaisesti. Selkeä tehtävä ja tavoiteltava loppuasetelma yhdistettynä taisteluvalmiina olevaan, hyvin harjoitelleeseen sekä motivoituneeseen sotajoukkoon mahdollistaa menestyksekkään taistelun sekä mahdolliset tilanteenmukaiset muutokset alkuperäiseen suunnitelmaan, romuttamatta alkuperäisiä aikomuksia ja tavoitteita.

Komentajan näkökulmasta muutamia yksinkertaisia perusasioita, joita ei pidä unohtaa, oli kyseessä minkä kokokoinen sotajoukko tahansa:

- Harjoittele – harjoittele – harjoittele.
- Luo henkeä (Simple, Fast & Nasty).
- Yllätä vastustaja, älä itseäsi – valmistaudu yllätyksiin.
- Käytä menestystä hyväksesi.
- Johda edestä – kannusta ja tue.
- Tunne komentajasi ja joukkojesi suorituskyky.

Railakkaan operoinnin, haastavan suunnittelun, tiukan toimeenpanon sekä alati lisääntyvän isäntämaan tuen tehtävien lisäksi on mainittava, että Jääkäriprikaati on jälleen kerran menestynyt erittäin hyvin urheilurintamalla. Prikaatin hiihtäjät, ottelijat, suunnistajat, ampujat, jalkapalloilijat ja viimeisimpänä kamppailijat ovat tuoneet kunniaa ja mainetta joukkolemme sekä ripakopallisen mitaleita ja kunniapalkintoja. Menestystä ei tule ilmaiseksi – viittaan jo mainittuihin yksinkertaisiin perusasioihin sotajoukon johtamisessa. Menestyksen takana on paljon työtä, taustatyötä, harjoittelua ja valmennusta. Kiitos kaikille urheilijoille, valmentajille, taustajoukoille ja tukijoille. Olette olleet luottamuksen arvoisia ja menestys puhuu puolestaan!

Lopuksi haluan kiittää teitä jokaista yhdessä ja erikseen kuluneesta vuodesta ja pian kuluneista kolmesta vuodesta. On aika tulla, aika olla ja aika lähteä. Kanssanne on ollut hieno työskennellä ja touhuta. Jääkäriprikaati, Te – pohjoisen puolustajat ja Suomen lappi olette jättäneet lähtemättömän vaikutuksen minuun, voitte olla varmoja, että kannan täältä saamiani kokemuksia ylpeydellä.

Kiitos ja menestystä vuodelle 2025.

Pieni "ote" vuoden menestyksestä.

Operaatio käynnistettiin pataljoonan maahanlaskulla.

Jatkosuunnittelua kartan ääressä (Nasty).

Johtaminen on tiimityötä!

Pohjoinen pitää – Arctic Determination!

Päätoimittaja
Jääkäriprikaatin esikuntapäällikkö
Everstiluutnantti
Jussi Annala

Jääkäriprikaati – Pohjoisen puolustaja osana puolustusliittoa

Suomi on ollut nyt noin puolitoista vuotta puolustusliitto Naton jäsen. Vuosi 2024 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jonka työskentelimme osana puolustusliittoa. Aiemmin heti liittymisen jälkeen, käytiin keskustelua siitä, tuleeko Suomeen ”Nato-joukkoja”. Monille yllätyksenä todettiin, että ne ovat jo täällä. Kaikki suomalaiset joukot, myös Jääkäriprikaati, on osa Naton suorituskykyä. Naton sotilaallinen voima rakentuu kansallisista asevoimista, joita käytetään poliittisten päätösten mukaisesti ja tarpeen mukaan liittokunnan puolustamiseen. Mitään erillisiä Nato-joukkoja ei ole. Tiettyjä joukkorakenteita ja johtoesikuntia Natolla on, mutta nekin on miehitetty jäsenmaiden lähettämällä henkilöstöllä.

Suomessa ja Jääkäriprikaatissa olemme jatkaneet pitkäjänteistä vahvaa tekemistä puolustuskyvyn ylläpitämiseksi, mitä olemme tehneet jo vuosikymmeniä. Juhlimme elokuussa jääkäreiden saapumisen 60-vuotisjuhlaa Sodankylässä. Meillä on vahvat ja kunniakkaat perinteet, joita vaalia. Vahvalle hyvin luodulle perustalle on hyvä rakentaa. Olemme siinä onnellisessa asemassa, että säilytimme vahvan itsenäisen laajan puolustuskyvyn myös kylmän sodan päättymisen jälkeen. Tilanne ei ikävä kyllä ole Euroopassa ollenkaan sama monessa maassa. Moni liittolaisistamme kehittää tiettyjä puolustuskyvyn osa-alueita lähes nollasta. Alas ajettujen kykyjen korvaaminen ja uudestaan rakentaminen on todella hidasta, siinä 10 vuotta on lyhyt aika. Niinpä voimme todeta, että meillä perusta on kunnossa. Liikaan itsetyytyväisyyteen ei kuitenkaan pidä sortua. Jos jää niin sanotusti ihastelemaan omaa erinomaisuuttaan, ajaa kehitys nopeasti ohi. Tämä on Jääkäriprikaatissa erittäin hyvin tiedostettu ja siksi jatkamme edelleen omien suorituskykyjemme määrätietoista kehittämistä. Puolustusvoimat seuraa tarkasti maailmalla käynnissä olevia konflikteja ja otamme niistä opiksemme. Erityisesti Ukrainan sodasta saatuja havaintoja ja oppeja on viety ja tullaan edelleen perinpohjaisen analysoinnin jälkeen viemään osaksi asevelvollisten koulutusta. Tämä koskee kaikkia henkilöstöryhmiä: varusmiehiä, reserviläisiä ja myös palkattua henkilökuntaa. Olemme ja haluamme myös jatkossa olla arktisen sodankäynnin kärkiosaaja niin Suomessa kuin kansainvälisestikin.

Turvallisuusympäristömme on edelleen muutoksessa ja tietyn epävarmuuden aika tulee jatkumaan. Suomea ei sotilaallisesti juuri nyt uhkaa mikään, mutta meidän tulee varautua tilanteiden muuttumiseen, myös epäsuotuisiin tilannekehityksiin. Olemme kriisiajan organisaatio, joka on olemassa juurikin sitä varten, että pystymme puolustautumaan kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Rauhan aikana saattaa tämä perusmerkitys välillä hämär-

tyä. Sodan ja kriisien läsnäolo Euroopassa sekä Lähi-Idässä on varmasti kirkastanut taas ymmärryksemme siitä, että tarvitsemme vahvan kyvyn puolustautua. Samaa mittavaa varautumista tapahtuu myös kaikissa muissa Nato-maissa. Yhdessä olemme vahvoja. Tämä koskee sekä omaa puolustustamme että myös koko liittokuntaa. On hyvä, että meillä on varmuus siitä, että emme tule enää koskaan puolustautumaan yksin vaan saamme tukea. Se nostaa valtavasti kynnystä käyttää sotilaallista voimaa mitään Nato-maata vastaan.

Vuosi 2024 on ollut monella tapaa historiallinen. Erityisesti pohjoisessa on tapahtunut todella paljon. Vuoden ensimmäisen puoliskon aikana järjestettiin pohjoisessa kaksi erittäin merkittävää sotaharjoitusta Nordic Response 24 (NR24) ja Northern Forest 24 (NF24). Nordic Response oli suurin pohjoismaissa järjestetty sotaharjoitus koskaan. Siihen osallistuivat kaikki puolustushaarat ja joukkoja oli yhteensä yli 20 000 kolmestatoista maasta. Jääkäriprikaatilla oli erittäin merkittävä rooli osana suomalaista harjoitusjoukkoa. Taistelimme osana suomalais-ruotsalaista divisioonaa. Harjoituksessa toteutimme erittäin paljon asioita, jotka kehittivät sekä meidän että koko liittokunnan suorituskykyä operoida arktisella alueella yhdessä. Voi sanoa, että koko Jääkäriprikaatin henkilöstö osallistui harjoituksen toteuttamiseen, merkittävä osa kentällä taistellen ja merkittävä osa tuki-, huolto- ja johtotehtävissä. Kaikkia niitä tarvitaan. Valmistelut alkoivat jo yli vuosi ennen harjoitusta. Kokonaisuutena harjoitus meni Jääkäriprikaatin osalta erittäin hyvin. Joukkomme osoittivat, että pärjäämme erittäin hyvin myös puuttomalla arktisella alueella. Saimme tietenkin myös paljon hyviä havaintoja suorituskyvyn kehittämiseen. Työtä niiden eteen jatketaan.

Nordic Response -harjoituksen jälkeen hyvin nopeasti alkoi seuraavan suuren harjoituksen valmistelut. Northern Forest oli myös monella tapaa hyvin merkittävä harjoitus. Se oli myös vahvasti monikansallinen ja joukkoja osallistui Yhdysvalloista, Ruotsista, Norjasta sekä tietysti monista joukko-osastoista Suomesta Jääkäriprikaatin lisäksi. Harjoitukseen liittyi suurin Yhdysvaltojen joukkojen siirto harjoitukseen Suomeen koskaan. Tämä joukkojen siirto Amerikan mantereelta oli erittäin keskeinen osa harjoitusta. Siinä harjoiteltiin, testattiin ja kehitettiin kykyä siirtää joukkoja pohjoiseen tukemaan yhteistä puolustusta, jos sille tarvetta joskus tulee. Logistisesti joukkojen siirto ja valmistautuminen harjoitukseen oli valtava urakka. Siitäkin selvisimme liittolaisten hyvällä yhteistyöllä erinomaisesti. Taisteluharjoitus oli myös erittäin onnistunut ja haastava. Yhdysvaltojen joukkojen mukana oli merkittävän kokoinen helikopteriosasto, jonka tuella pääsimme harjoittelemaan ilmakuljetuskyvyn hyödyntämistä osana maavoimien taistelua. Myös monia muita suorituskykyjä, kuten johtamista ja tulenkäyttöä harjoiteltiin sekä kehitettiin. Northern Forest -harjoituksen jälkeen olemme merkittävästi paremmin valmistautuneita yhteiseen operointiin pohjoisella alueella.

Kaiken tuon erittäin mittavan kansainvälisen harjoittelun lisäksi jatkoimme tärkeintä tehtäväämme eli sodanajan suorituskykyisten joukkojen tuottamista reserviin. Siinäkin onnistuimme erittäin hyvin. Vuosi ei työkuorman osalta ole todellakaan ollut helppo, mutta resurssit huomioiden tulos on kuitenkin vähintään hyvä.

Oma komentajakauteni on kääntymässä kohti loppua. Prikaatin komentaja vaihtuu 1.1.2025. Käytänkin tässä mahdollisuuden lyhyeen reflektointiin siihen, mitä kolmen vuoden aikana on tapahtunut. Tähän mahtuu tietenkin ymmärrettävästi vain murto-osa kaikesta. Kun aloitin komentajana helmikuun alussa 2022, olimme juuri lopullisesti päihittämässä koronapandemiaa. Olimme eläneet niin sanotusti poikkeusoloissa noin kaksi ja puoli vuotta. Olimme sotilaallisesti liittoutumaton, mutta oman vahvan puolustuksen omaava valtio. Krimin valtaus oli jo muuttanut turvallisuustilannetta Euroopassa merkittävästi, mutta täysimittaisen sodan alkaminen Ukrainassa 24.2.2022 muutti turvallisuustilannetta radikaalisti. Sodan alkaminen muutti myös Suomen poliittista tilannetta ja turvallisuusympäristöämme hyvin nopeasti. Yksityiskohtaisen, mutta kuitenkin melko nopean prosessin jälkeen Suomi päätti hakea puolustusliitto Naton jäsenyyttä toukokuussa 2022.

Sen jälkeen, kun Suomi oli hakenut Naton jäsenyyttä, mutta emme vielä olleet jäseniä, alkoi tietynlainen epävarmuuden aika. Puolustusvoimat paransi valmiuttaan merkittävästi ja se näkyi vahvasti myös pohjoisessa. Varauduimme monenlaisiin tilanteiden kehityksiin ja yhtenä varautumisen vahvistajana aloitimme nopeasti suunnitellun laajennetun harjoitustoiminnan Naton avainkumppaniemme kanssa. Ensimmäinen tällainen merkittävä harjoitus pohjoisessa järjestettiin heinä-elokuussa 2022. Harjoitus sai nimen Pole Star. Harjoitusjoukkona Sodankylässä oli Jääkäriprikaatin vieraana osasto Yhdysvaltojen maavoimien kunniakkaat perinteet omaavasta 101. Maahanlaskudivisioonasta. Moni asia oli meille uutta ja toimeenpantiin nopeasti vähillä resursseilla. Yhdysvaltojen maavoimien lisäksi osaan harjoitusta osallistui myös Norjan maavoimien joukkoja. Myös harjoituksen pituus poikkesi merkittävästi siitä, mihin olimme tottuneet. Harjoituksessa oli monia vaiheita, mutta kokonaisuutena voidaan todeta, että se oli erittäin onnistunut. Varmasti kaikki osapuolet oppivat paljon toisiltaan. Harjoitustoiminnalla, jossa Jääkäriprikaatin johtama harjoitus oli osa harjoituskokonaisuutta koko Suomessa, oli merkittävä vaikutus Suomen kokonaisturvallisuuteen vaiheessa, jossa odotimme puolustusliiton täysjäseneksi pääsyä.

Perustyö eli sodanajan joukkojen kouluttaminen on jatkunut aivan yhtä kiivaana kuin aiemminkin. Sen lisäksi mukaan tuli moninainen harjoitustoiminta alkuvaiheessa kumppaneiden ja nyt jo liittolaisten kanssa. Olemme kolmen vuoden aikana osallistuneet ja järjestäneet erittäin monta kansainvälistä harjoitusta pohjoisessa. Tämä on ollut todella antoisaa ja kehittävää, mutta samalla myös hyvin kuormittavaa rajallisilla resursseilla. Olen erittäin ylpeä Jääkäriprikaatin henkilöstön paneutumisesta, osaamisesta ja vastuunkantamisesta näinä turbulenttisina aikoina.

Omalla erittäin aktiivisella harjoitustoiminnalla niin kansallisesti kuin todella monessa kansainvälisessäkin harjoituksessa olemme osoittaneet järkähtämätöntä halua ja kykyä puolustaa sitä, mikä meille on kaikkein tärkein

– Vapaa ja itsenäinen Isänmaa!

Haluan kiittää kaikkia Jääkäriprikaatin yhteistyökumppaneita, työskentely kanssanne on ollut mutkatonta, vaikka olemme usein työskennelleet suuren paineen alla. Kaikki asiat eivät ole olleet helppoja, mutta yhdessä olemme päässeet eteenpäin. Tukenne prikaatin päivittäisessä työskentelyssä on ollut korvaamatonta.

Tunnen olevani erittäin etuoikeutettu, että olen saanut palvella näin ammattitaitoisen ja oikealla tavalla tekemisestään ylpeän joukon komentajana. Pohjoisen puolustajien perinteet ja järkkymätön asenne tehdä parhaansa on näkynyt teissä joka päivä. Sama asenne ja osaaminen näkyy myös kouluttamissanne joukoissa. Olen varma, että yhteistyöllä ja toistemme työtä arvostaen selviämme kaikesta. Myös kaikista niistä haasteista ja yllätyksistä, joita tulevaisuus tuo eteemme. Uudelle komentajalle, eversti Marko Kivelälle toivotan menestystä. Saat johtoosi upean ja erittäin suorituskykyisen joukon. Haasteita tulee jatkossakin riittämään, mutta olen varma siitä, että tämä joukko pystyy ne kyllä päihittämään.

Jääkäriprikaatin henkilöstölle toivotan kaikkea hyvää ja kiitän upeista kolmesta vuodesta, jotka sain olla tämän kunniakkaan joukon komentajana. Sellaisia haasteita ei olekaan, joita Jääkäriprikaati ei pysty voittamaan! **Pohjoinen Pitää!**

Jääkäriprikaatin komentaja
Eversti Kimmo Kinnunen

Katsaus tiiviin toiminnan makuiseen vuoteen

| Teksti: Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja, eversti Ari Mure

Reilu vuosi sitten aloitin nykyisessä tehtävässäni Jääkäriprikaatin apulaiskomentajana. Nyt tuntuu, että tuosta on vain hetki ja toisaalta, että tuosta on jo ikuisuus, niin paljon tuona aikana on ehtinyt tapahtua. Nostan seuraavassa pikakelauksessa esille keskeisimpiä tapahtumia kuluneen reilun vuoden ajalta.

Helikopterein suoritettu ilmarynnäkkö käynnisti TF Arctic Stormin toiminnan Naarmankairassa. Kuva NF24-harjoituksesta.

Steadfast Defender 24 -harjoituskokonaisuus

Jääkäriprikaatin, Maavoimien ja koko Puolustusvoimien toiminnan kannalta vuoden 2024 keskeisin tapahtuma oli Naton laaja Steadfast Defender 2024 -harjoituskokonaisuus. Kyseessä oli liittouman laajin ja suurin sotaharjoitus sitten kylmän sodan päivien kaikkiaan noin 90 000 sotilaan kokonaismäärällä. Suomen osallistuminen harjoitukseen kantoi kokonaisnimeä Lion Defender 2024, jakautuen useisiin osaharjoituksiin tammi-kesäkuun aikana.

Harjoituksen ensimmäinen suomalaisia joukkoja laajasti koskenut osaharjoitus oli Nordic Response 2024 (NR24) -taisteluharjoitus Pohjois-Atlantin ja Pohjois-Skandinavian alueella helmi-maaliskuussa. Jääkäriprikaatin lisäksi NR24:en osallistui Maavoimista muun muassa Kainuun prikaati, Porin prikaati, Karjalan prikaati, Panssariprikaati ja Utin jääkärirykmentti. Mukana olivat myös Ilma- ja Merivoimat, muun muassa Lapin lennoston Hornetit. Maavoimien suomalaisjoukoista muodostettiin yhdessä ruotsalaisten kanssa suomalaisruotsalainen divisioona, jossa oli mukana myös pieni brittiläinen joukko. Vastapuolen divisioonalle muodosti monikansallinen osasto, johon kuului suomalaisten lisäksi norjalaisia ja ruotsalaisia yksiköitä. Taisteluharjoituksen aikana suomalaisruotsalainen divisioona hyökkäsi Pohjois-Norjaan tunkeutuneen vihollisen sivustaan. Suomalaisia joukkoja on käynyt ulkomailla harjoituksissa ennenkin, mutta tämä taisi olla ensimmäinen kerta itsenäisen Suomen historiassa, kun harjoitustilanteessa ylitettiin taistellen valtakunnanraja.

Toinen suuri suomalaisia koskettanut osaharjoitus oli Nort-

US kevyttä jalkaväkeä maastossa NF24-harjoituksessa.

Maastouttaminen oli yksi NF24-harjoituksen keskeisiä koulutusteemoja.

hern Forest 2024 (NF24). Se oli kaksipuoleinen, simulaattoriavusteinen taisteluharjoitus, joka toteutettiin Pohjois-Suomessa, pääosin Rovajärven harjoitusalueella. Harjoitukseen liittyi kiinteästi myös alueellinen tykistöjoukkojen ampumaharjoitus (ALTAHPOHJ24) 10.–24.5. NF24-harjoituksen suuria elementtejä oli joukkojen keskittäminen Atlantin yli Pohjois-Norjan satamiin ja sieltä edelleen maakuljetuksina Suomeen, sekä aikanaan vastaavalla tavalla takaisin. Taisteluharjoituksen pääkoulutuskohde oli sininen puoli, joka koostui pääosin suomalaisista, mutta myös yhdysvaltalaisista joukoista, kaikkiaan noin 4000 sotilaasta suomalaisen komentajan ja pääosin suomalaisen esikunnan johdossa. Sen vastapuolena oli harjoituksen punainen puoli, prikaatitasoinen taisteluosasto (Task Force, TF) Arctic Storm. Taisteluosastoa johti suomalainen komentaja ja monikansallinen pieni esikunta. Osaston taisteluvoiman muodosti suomalainen taisteluosasto, yhdysvaltalainen vuoristojalkaväkipataljoona ja norjalainen mekanisoitu ratsuväkipataljoona, sekä muutamat pelatut tukiyksiköt. Joukot eivät olleet täysivahvoja ja TF Arctic Stromin kokonaisvahvuus oli noin 1500 sotilasta. Vajauksista huolimatta osaston käytössä oli monipuolinen aseistus kauaskantoisista tykistöjärjestelmistä taistelupanssarivaunuihin, PST- ja IT-ohjuksiin sekä erilaisiin jalkaväen aseisiin. Joukolla oli käytössään myös monipuolinen sensorilaitteisto ja ilmatiedustelukyky sekä varsinkin harjoituksen alussa mittava ilmakuljetustuki. Viimeksi mainittu oli suomalaisittain täysin poikkeuksellista. Itse toimin tämän puolen pääkouluttajana ja näin sain aitiopaikalta tehdä, nähdä ja kokea mittavan harjoituksen.

Jalkaväen perinteisellä tulituella on edelleen tärkeä rooli. Kuva RYSKE-harjoituksesta.

Rikkonaisessa maastossa pitää osata hyödyntää erilaisia kulkuvälineitä. Kuva RYSKE-harjoituksesta.

Veteraanityö muuttui perinnetyöksi

Olemme saaneet elää rauhan aikaa vuosikymmeniä ja tästä kuuluu iso kiitos veteraaneille, jotka aikoinaan turvasivat ensin itsenäisyytemme ja sitten rauhamme. Ajan pyörä ei kuitenkaan pysähdy ja viime sodistamme on kohta 80 vuotta aikaa. Suurin osa veteraanisukupolvesta on noiden rauhan vuosikymmenten aikana saanut kutsun viimeiseen iltahuutoon ja harvalukuiset jäl-

Ilmatorjunta on keskeinen suorituskyky nykypäivän taistelukentällä. Kuva RYSKE-harjoituksesta.

jellä olevat veteraani ovat hyvin iäkkäitä. Lapissa veteraanitunnuksen omaavia on vielä jäljellä noin 160, joista selvä pääosa naisia. Väistämättömän edessä Lapin veteraanijärjestöt viettivät tunteikkaan päätösjuhlansa Rovaniemellä kansallisen veteraanipäivän kynnyksellä. Veteraanien muisto jää nyt osaltaan perinneyhdistysten vaalittavaksi. Ei kuitenkaan yksin, sillä Puolustusvoimat tukee tätä työtä. Veteraanien perinne elää arjessa, mistä osoituksena muun muassa Jääkäriprikaatin kokelasvaellus kansallisen veteraanipäivän teemalla ja Valmiusyksikön kaukopartiomarssit, mitkä seuraavat sota-aikaisten tapahtumien jalanjälkiä. Maamme tulevaisuus on nuorissa ja veteraanien perintöä siirretään heille konkreettisesti maastoharjoituksissa.

Maanpuolustustyötä

Ylipäällikön tarkastaessa joukko-osaston, on se joukolle tärkeä näytön paikka. Jääkäriprikaati sai

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö tarkasti Jääkäriprikaatin tammikuussa 2024. Kuvassa presidentti Niinistö keskustelemassa Valmiusyksikön varusmiesten kanssa. Vieressä seisoo Jääkäriprikaatin komentaja, eversti Kimmo Kinnunen. Kuva: Joose Hentilä

kunnian olla väistyvän tasavallan presidenttimme, Sauli Niinistön, viimeisen joukko-osastotarkastuksen kohde tammikuussa 2024. Tapahtuma oli hyvähenkinen ja sen saaman julkisuuden myötä pidän sitä merkittävänä maanpuolustustapahtumana. Nuoret asevelvolliset kouluttajineen näyttivät Jääkäriprikaatin osaamista ja ylipäällikkö vastasi toimittajajoukon monitahoisiin kysymyksiin Sodankylän Pittiövaaran pimenevässä illassa tykkylumipuiden luodessa tilaisuudelle taianomaiset puitteet.

Apulaiskomentajan arjessa maanpuolustustyö on keskeisessä roolissa. Vuoden alkupuoliskolla tärkein tilaisuus oli Maavoimien vuosipäivän päätapahtuma Rovaniemellä 22.2.2024. Toinen paljon yleisöä vuodesta toiseen keräävä tapahtuma on kansallisen veteraanipäivän juhlallinen lipunnosto kolmen valtakunnan rajapyykillä Kilpisjärvellä, eli Pohjan Jääkärikillan operaatio Pohjanloimu, jota Jääkäriprikaati ja Lapin lennosto perinteisesti tukevat. Muita merkittäviä tapahtumia olivat Naisten Valmiusliiton harjoitus NASTA Poro 2024 Rovaniemellä maaliskuussa ja Lapin alueellinen maanpuolustuskurssi nro 58 syyskuun lopulla. Pienempiä tai näkymättömämpiä tapahtumia ovat olleet mm. Lapin aluehallintoviraston johdolla aloitetut Lapin kuntien valmiustarkastukset, sekä arkinen yhteistyö eri viranomaisten, kiltojen ja muiden yhteistyötahojemme kanssa. Kaikkea tätä leimaa ajankuvan mukaisesti positiivinen, joskin vähän kiireinen perussävy. Nurinkurisesti, kun maailman uutiset ovat huonoja, aika on hyvä maanpuolustustyölle. Sille on selvä tilaus ja tarve.

Paikallispuolustusta

Mittavan kansainvälisen harjoituskokonaisuuden takia kevättalvista paikallispuolustusharjoitusta ei pidetty. Paikallispuolustusta ei kuitenkaan vuoden aikana ole unohdettu. Johdin valmiusyksikön RYSKE-harjoituksen heinäkuussa 2024 Ylä-Lapissa Inarijärven pohjoispuolella. Sen lisäksi, että harjoitus oli testi ja osoitus valmiudellisesta kyvystä, se kasvatti tuntemustamme alueesta, jossa olemme vähemmän harjoitelleet. Keskeisimmin paikallispuolustuksen teema oli luonnollisesti esillä syksyn perinteisessä paikallispuolustusharjoituksessa, joka toteutettiin Inarissa. Merkittäviä harjoitteita toteutettiin muun muassa Ivalon lentoasemalla, Ivalon keskustassa ja kunnanvirastolla. Monivaiheisessa pöytäpelissä olivat mukana laajasti eri viranomaiset ja useita Lapin kuntia. Kaksipuoleisen taisteluharjoituksen kautta myös Anninkadun suunta tuli paikallispuolustajille tutummaksi.

Kansainvälistä harjoittelua

Vuosi sitten pieni suomalaisjoukko osallistui johdollani Combined Resolve 19 -nimiseen esikuntaharjoitukseen Yhdysvaltojen 7. Armeijan koulutuskeskuksessa (Joint Multinational Readiness Center, JMRC) Hohenfelsissä Saksassa. Lähes täsmälleen vuotta myöhemmin olimme jälleen liikkeellä hyvin samanlaisesta syystä. Tällä kertaa vähän suurempi joukko suomalaisia osallistui Warfighter 25-01 harjoitukseen Yhdysvalloissa. Pääsin toimimaan toistamiseen prikaatin komentajana esikuntani muodostuessa ryhmästä suomalaisia sotilaita ja yhdysvaltalaisesta esikunnan rungosta. Tavoitteena oli syventää aiemmin hankittua osaamista ja mahdollistaa keskinäinen yhteistyö jatkossa entistä paremmin. Vaativa harjoitus ei päästänyt suomalaisia helpolla, mutta opetti paljon. Tämä harjoittelu jatkuu myös lähitulevaisuudessa ja näin luodaan kyky toimia rinnan myös pahimmissa tilanteissa.

Toivotan kaikille Etupyörän lukijoille menestyksekästä vuotta 2025. Pohjoinen pitää!

Kirjoittaja Nordic Response 2024 -harjoituksessa Norjan tuntureilla.
Kuva: Samuli Haapala, Combat Camera

Vieraskynä - Eversti Vesa Tervo

Jääkäriprikaatin esikuntapäällikkö everstiluutnantti Jussi Annala pyysi minulta artikkelia Etupyörä-lehden vieraskynäosuuteen. Pidin pyyntöä kunniatehtävänä, josta en voinut kieltäytyä. Alkuinnostuksen jälkeen huomasin, miten haastavaa oli muistaa noin 25 vuoden takaisia asioita. Niihin oli kuitenkin antoisaa palata ja paluuta helpotti "Jääkäriprikaati, 30 vuotta arkista osaamista" -julkaisun oma "Komentajien kertomaa"-kirjoitelmani. Olen lainannut sen keskeisiä osia suoraan tähän. Tämän artikkelin toiseen osaan, Jääkärinprikaatin nykyisen tilanteen arviointiin tunsin olevani selvästi heikommilla vesillä. En ole niin sanotusti pakassa mukana, vaan enimmäkseen julkisen median välittämän tiedon varassa. Kehotan lukijaa siten esittämäni kriittiseen tarkasteluun. Tekoälyn apuun en ole turvautunut.

Jääkäriprikaatin komentajaksi

Otin vastaan Jääkäriprikaatin komentajan tehtävät ja vastuun eversti Jan Laukalta huhtikuun ensimmäisenä 1999. Olin Jääkäriprikaatin seitsemäs komentaja. Jääkäriprikaatin komentajuus oli siihenastisen urani kahdestoista siirto tähän upseerin tavoitelluimpaan tehtävään. Pohjoisen Maanpuolustusalueen komentaja Olavi Jäppilä oli suoranainen esimieheni. Lapin sotilaslääni vastasi alueensa puolustuksesta ja asevelvollisuusasioista, Lapin lennosto ja Lapin ilmatorjuntarykmentti ilmapuolustuksesta. Tulin Helsingistä, Pääesikunnan operatiiviselta osastolta täysin uuteen, erilaiseen toimintaympäristöön. Palasin kentälle. Minulla oli kuitenkin tuoreessa muistissa edellinen kenttäkokemus vain puolentoista vuoden takaa Karjalan prikaatin Kymen jääkäripataljoonan komentajana. Syntyperäisenä pohjoissuomalaisena tunsin palaavani omieni joukkoon.

Lähtökohtatilanne

Tasavallan presidentti Martti Ahtisaaren seuraaja Tarja Halonen aloitti vuoden 2000 keväällä 12 vuotta kestäneen jakson Suomen peräsimessä, ylipäällikkönä. Paavo Lipponen johti hallitusta ja Gustav Hägglund Puolustusvoimia. Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen linja oli selkeä, sotilaallinen liittoutumattomuus ja itsenäinen puolustus.

Vuosituhannen vaihteessa Pohjoiskalotin sotilasstrateginen tilanne oli vakaa vailla suurempia jännitteitä. Idässä Murmanskiin ja Kuolan niemimaalle, joka on yksi Venäjän kolmesta ydinalueesta, oli sijoitettu kuten tälläkin hetkellä suurvallan Pohjoinen laivasto sukellusveneineen ja ydinaseineen, merijalkaväkiprikaati ja moottoroitujalkaväkiprikaati sekä ilmavoimien yksiköitä, joita oli myös Sallan tasalla Alakurtissa. Rajoilla oli rauhallista. Liikenne Raja-Joosepin ja Sallan rajanylityspaikoilla toteutui

sääntöjen mukaan. Vladimir Putin aloitti ensimmäisen kautensa Venäjän presidenttinä toukokuussa 2000.

Sotilasliitto Natoon kuuluvan Norjan puolustuksen painopiste oli Bodön ja Tromssan tasalla. Ystävyysjoukko-osastotoiminta Porsangmoeniin sijoitetun Finnmark regementin kanssa oli aloitettu edeltäjäni aikana.

Puolueeton Ruotsi toteutti rakennemuutosta ja oli ajamassa asevoimiensa vahvuutta selvästi pienemmäksi ja lakkauttamassa useita joukko-osastojaan. Niinpä Jääkäriprikaatin vuosikymmeniä jatkunut yhteistyö ystävyysjoukko-osasto Kiirunan Lapplands Jägarregementin kanssa päättyi, kun rykmentti lakkautettiin kesäkuun lopussa 2000. Arvidsjaurin Norrlands Dragonregement tuli uudeksi ystävyysjoukoksi.

Valtioneuvoston selonteon 1997 (VNS97) linjausten mukainen rakennemuutos oli Sodankylässä toteutettu. Emme olleet Maavoimien valmiusyhtymä, joissa oli tulevaisuuden kehittämisen painopiste. Emme olleet myöskään erikoisalojen koulutuskeskus, kuten jalkaväen joukko-osastot Kaartin jääkärirykmentti ja Utin jääkärirykmentti. Jääkäriprikaatin asema oli laskenut ensilinjan joukosta alemmalle tasolle. Jääkäriprikaati kuului selonteon linjausten mukaan muihin koulutuskeskuksiin.

Rakennemuutoksessa maineikas kenttätykistön joukkoyksikkö Pohjanmaan tykistörykmentti oli lakkautettu 30.9.1998. Lapin jääkäripataljoonan ohella prikaatin toinen jalkaväkikoulutusta toteuttava joukkoyksikkö Pohjan jääkäripataljoona perustettiin seuraavana päivänä. Pataljoona sai vaalittavakseen Oulussa vuoden 1998 lopussa lakkautetun Pohjan prikaatin lipun ja perinteet. Jääkäriprikaatin 57 virkaa oli kohdennettu muualle puolustusvoimiin. 26 henkilöä oli siirtynyt lähinnä Pohjoisen maanpuolustusalueen valmiusyhtymään Kainuun prikaatiin Kajaaniin. Rakennemuutoksen jälkeen Jääkäriprikaati muodosti 5% rauhanajan Puolustusvoimien henkilövahvuudesta.

Johtooni uskottu joukko oli kuitenkin hyvässä tuloskunnossa. Työilmapiiri oli keskitason yläpuolella. Varuskunta oli yleisilmeeltään siisti ja rakennuskannaltaan terve. Varusmiesten palvelusaikamuutos ja koulutusuudistus olivat toteutus- ja päätösvaiheissa. Uusi kahden jalkaväen joukkoyksikön ja huoltokeskuksen organisaatiorakenne ja -kulttuuri hakivat muotoaan selkeiden linjausten perustein. Varusmiesesimiesten syväjohtamisen malliin perustuva johtajakoulutus oli aloitettu.

Varuskunnan sisäisessä toimintaympäristössä Talousvarikon alainen Sodankylän vaatetuskorjaamo, Puolustushallinnon rakennuslaitoksen aluetoimisto, Sodankylän sotilaskotiyhdistys ja Pohjoisen maanpuolustusalueen tietotekniikkayksikkö sekä henkilöstöjärjestöt toimivat vakiintunein toimintatavoin ja kiintein yhteyksin koko varuskunnan hyväksi.

Varuskunnan aidan ulkopuolella alkoi ulkoinen toimintaympäristö. Sen keskeisiä toimijoita olivat Sodankylän kunta ja Sodankylän seurakunta. Niiden ja varuskunnan välinen yhteistoiminta oli kehittynyt vuosien kuluessa edellisten komentajien aikana erittäin tiiviiksi ja toimiviksi, joka tunnettiin etenkin puolustushallinnon piirissä koko maassa. Sotaveteraanijärjestöt olivat myös keskeisesti mukana kaikessa Jääkäriprikaatin toiminnassa. Ne olivat esimerkillään ja omalta osaltaan huolehtineet maanpuolustustahdon ja -hengen ylläpidosta ja kehittämisestä. Jääkäriprikaatin killan toiminta oman joukko-osastonsa hyväksi oli ollut kunnioitusta herättävän pyyteetöntä ja ulottunut kaikkialle maahan alaosastoihin jakautuneena. Pohjan prikaatin kilta oli lakkautetun joukon perinteiden mukana tullut uutena tuen antajana kuvioihin mukaan. Kunnassa toimivat maanpuolustusjärjestöt muodostivat Sodankylän Maanpuolustusjärjestöjen Yhteistyöelimen, SOMA-JYTYn.

Kehittämisajatuksia

Joukko-osasto on luonteeltaan hyvin dynaaminen yhteisö. Edeltäjä ja hänen lähimmät apulaisensa vastaavat kaikista toiminnoista, kunnes vastuu siirtyy uudelle komentajalle. Lähin suoranainen esimieheni Pohjoisen maanpuolustusalueen komentaja, kenraalimajuri Olavi Jäppilä muistutti minua erityisesti tästä

”komentajuus alkaa heti, komentajalla ei ole sisäänajovaihetta, valmistautumisaikaa.”

Joukko-osastoilla on kolme perustehtävää; valmiustehtävä, koulutustehtävä ja toimintojen kehit-

Veteraanikannu Jääkäriprikaatille 1999

Jääkäriprikaati sai vastaanottaa Pohjoisen Maanpuolustusalueen komentajan kenraalimajuri Olavi Jäppilän myöntämän Veteraanikannun Lapin Sotilaslääninn Puolustusvoimain lippujuhlapäivän päiväjuhlassa Rovaniemellä 4.6.1999.

Kemin veteraanijärjestöjen vuonna 1987 lahjoittama kannu luovutetaan vuosittain joukko-osastolle, joka on saavuttanut hyvät koulutustulokset ja muutoinkin paneutunut esimerkillisellä tavalla tehtäviinsä.

Tämänkertaisen tunnustuksen yksi merkittävimmistä perusteista oli se, että prikaati on osoittanut Pohjoisen Maanpuolustusalueen sota- ja ampumaharjoituksen johtamisessa erityisen hyvää osaamista.

Palkinnon vastaanottanut prikaatin komentaja eversti Vesa Tervo totesi kiitossanoissaan, että pohjoisen joukkojen erot jäivät marginaalisiksi. Tervon mukaan tunnustus kannustaa Jääkäriprikaatia hyviin suorituksiin edelleen, "jotta saisimme pitää kannun Sodankylässä myös ensi vuonna".

Jääkäriprikaati vastaanotti Veteraanikannun Rovaniemellä Puolustusvoimain lippujuhlapäivänä 1999. Eversti Vesa Tervo joukkoineen paraatissa Rovaniemen urheilukentällä 4.6.1999.

239

tämistehtävä. VNS97 muutti valmiustehtäviä ja asevelvollisten koulutusta eli joukkotuotantoa. Selonteko toi uuden sotilaallisen uhkamallin, strategisen iskun sekä sen ennaltaehkäisyn ja torjunnan, sieton.

Jääkäriprikaatin operatiiviset tehtävät olivat Pohjois-Suomen toimintaympäristössä vaativia ja erittäin haastavia. Operatiivinen suunnittelu sitoi prikaatin johdon komentajaa myöten ja toi esiin useita kehittämiskohteita, operatiivisia tarpeita. Myös joukkotuotanto muuttui operatiivisten tehtävien määrittämin perustein. Reservin kertausharjoitukset palasivat selonteon myötä muutaman vuoden takaiselle tasolle. Suuria pataljoonan kokoluokan harjoituksia ei omalle kaudelleni vielä osunut, mutta pienempiä harjoituksia toimeenpantiin lähinnä Pohjoisen maanpuolustusalueen taistelu- ja ampumaharjoitusten kokonaisuudessa.

Käteeni osui runsaan postin joukossa Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen laitoksen tutkijan Marco Krogarsin julkaisu "Strateginen johtaminen puolustushallinnossa". Käsite strateginen johtaminen oli minulle tuolloin jokseenkin outo. Perehdyin Krogarsin kirjaan ja tajusin "arktisen koulutuksen keskuksen tai osaamisen keskuksen" olevan sen vision, tavoitetilan, johon Jääkäriprikaatin tulee pyrkiä. Arktinen koulutus ja osaaminen oli siirtynyt perimätietona ja taitona kouluttajilta ja johtajilta toisilleen ja nuoremmille sukupolville. Osaaminen oli dokumentoimatta, joskin joukko-osaston sisäinen koulutuspalvelin oli laajentunut melkoiseksi tietopankiksi. Muistissani oli myös Karjalan prikaatin esimerkki, jossa Kymen jääkäripataljoona oli muun muassa laatinut noin 80-sivuisen koulutusohjeen pääkalustonsa Pasi-miehistönkuljetusajoneuvojen käytöstä. Usein parhaat kehittämisajatukset tulevat aktiivisilta työntekijöiltä, kunhan me eri tasojen esimiehet osaamme antaa toiminnalle kaiken kannusteemme ja tukemme. Arktisen vision ja erikoisosaamisen myötä Jääkäriprikaati voisi nousta jalkaväen erikoisjoukko-osastojen joukkoon.

Arktiseen osaamiseen liittyen Oulun Aluetyöterveyslaitos toteutti vuosituhannen vaihteessa Sotilas kylmässä -tutkimus- ja kehittämisprojektia professori Juhani Hassin johdolla. Jääkäriprikaatin henkilöstö ja varusmiehet toimivat projektin yhteistyökumppanina kokeilujoukkona ja -henkilöinä. Projekti laajensi Jääkäriprikaatin kylmäosaamista ja henkilökohtaisen varustuksen kehittämistä.

Asia eteni vähitellen perusajatusvaiheeseen yhteistyössä uuden esikuntapäällikön everstiluutnantti Markku Tomperin kanssa. Tehtävien ja resurssien tasapaino näytti nousevan haastavaksi esteeksi. Organisaatiorakenne oli muodostunut sellaiseksi, ettei sopivien henkilöiden irrottaminen esikuntaan perustettavalle kehittämistoimialalle ollut helppoa. Koulutusvoima tarvittiin kentälle eikä paisuttamaan esikuntaa. Esimerkkiä haettiin pääkaupunkiseudun erikoisjoukosta, Kaartin jääkärirykmentistä, joka oli kehittämissektorin jo perustanut. Sen toimintatapamallia voitaisiin soveltaa myös Lapissa.

Pääesikunnan jalkaväkiosasto tuki vuoden 2000 lopussa Jääkäriprikaatia määrittämällä joukon kehittämistehtäväksi "tutkia ja ke-

hittää pohjoisten joukkojen taktiikkaa ja tekniikkaa". Tosin näiden asioiden kehittämisvelvoitteen Puolustusvoimain komentaja kenraali Lauri Sutela oli lausunut jo Jääkäriprikaatin perustamisjuhlan puheessa syksyllä 1979. Tutkimus- ja kehittämistehtävä vaati tietenkin tarkemman, aikatauluun sidotun suunnitelman laatimista.

Seuraavaa selontekoa 2001 odotettiin Sodankylässä pelonsekaisin tuntein. Pelättiin jälleen rajua rakennemuutosta, henkilöstösupistuksia ja jopa joukon lakkautusta. Olin komentajana jatkuvien kysymysten ristitulessa. Minun oli vaikea vakuuttaa kuulijat siitä, että selonteon valmistelu toteutetaan varsin rajoitetussa piirissä, jossa joukko-osaston komentaja ei ole mitenkään mukana. Saatoin perustella Jääkäriprikaatin jatkuvuutta vain maanpuolustuksemme peruspilareilla. Lappia ja koko maata puolustetaan jatkossakin yleiseen asevelvollisuuteen perustuvin joukoin. Asevelvolliset koulutetaan ja joukot tuotetaan edelleen täällä Lapissa. Kajaani ei siihen kykene jo varuskunnan tilakysymysten vuoksi. Selonteossa Jääkäriprikaatin asema määritettiin lopulta sille kuuluvaan luokkaan "maavoimien aselajien ja erikoisalojen koulutuskeskukseksi tehtävänä Lapin puolustuksen jalkaväkikoulutus". Uskon, että Jääkäriprikaatin henkilöstö, Sodankylän kunta sekä kaikki tukijamme olivat tähän linjaukseen hyvin tyytyväisiä.

Kehittämistehtävän ja selonteon linjausten pohjalta oli perusteet edetä laadittavan kokonaisvaltaisen kehittämissuunnitelman suuntaan. Esikuntapäällikkö olisi kokonaisvastuussa apunaan muutaman henkilön kehittämissektori, jonka tehtävä olisi arktisen sodankäynnin tutkimus- ja kehittämistoiminta. Suunnitelma edellyttäisi myös kansainvälisen yhteistyön lisäämistä erityisesti Ruotsin ja Norjan arktisen alueen joukko-osastojen, lähinnä ystävyysjoukko-osastojen kanssa.

Toteutusta

Pohjoisen maanpuolustusalueen taistelu- ja ampumaharjoitus Hanki 2000 joulukuun kaamoksessa oli komentajakauteni ehkä haastavin ja mieleenpainuvin johtamissuoritus. Harjoituksen aiheena oli jääkäriprikaatin hyökkäys Lapin talviolosuhteissa laajalla vastuualueella. Pidin tärkeänä sitä, että joukkotuotantojoukot harjoitetaan mahdollisimman todenmukaisesti niiden ensimmäisen sodanajan tehtävän mukaisissa tehtävissä omien johtajiensa johdolla. Muodostetun jääkäripataljoonan onnistunut toinen hyökkäys parinkymmen kilometrin päässä sijainneeseen tavoitteeseen kertoi siitä, että kouluttajat olivat onnistuneet tehtävissään. Eri tasojen johtajat osasivat viedä joukkonsa pieninä osastoina, aavemaisen salaa ja taistelukuntoisena lähtöasemaan, josta koottu isku murtokohtaan ja tavoitteeseen tapahtui nopeasti ja tehokkaasti. Olin harjoitukseen ja sen turvalliseen toteutukseen hyvin tyytyväinen.

Muita komentajakaudelleni osuneita mielenjääneitä tapahtumia olivat muun muassa sydäntäni lähellä olevan suunnistuksen Sotilas SM-kilpailujen järjestäminen Luoston jyhkeissä maisemissa, valtakunnalliset sotilaskotipäivät, Jääkäriprikaatin 20-vuotisjuhla, vuosituhannen vaihtotilaisuudet yhdessä Sodankylän kunnan ja seurakunnan kanssa, Pohjoisen Suomen veteraanien kirkkopäivä sekä Kyläjärven leirikirkon vihkiminen.

20-vuotisjuhlassa oli upeaa saada ja nähdä kaikki Jääkäriprikaatin tukijat ja yhteistyökumppanit sekä entiset komentajat samanaikaisesti koolla. Esikuntapäällikkö everstiluutnantti Timo Ekdahlin johdolla toimitettu ”Revontulten prikaati” -kirja ilmestyi. Juhla antoi omalta osaltaan voimaa ja kannustusta komentajan ja pohjoisen joukon kaikkeen toimintaan. Leirikirkon vihkimisen pieni juhlaväki muistaa tapahtuman kastelevasta kuurosta ja sitä seuranneesta kauniista auringonpaisteesta.

Luovutin komentajan tehtävät seuraajalleni eversti Hannu Aikiolle 31.5.2001 tietäen, että Pohjoinen pitää varmasti jatkossakin. Siirryin Johtamisen laitoksen johtajaksi Maanpuolustuskorkeakouluun Santahaminaan.

Tilannekuva on muuttunut

Turvallisuusympäristö ja sotilasstrateginen tilanne muuttuivat täysin, kun Venäjä aloitti laajamittaisen hyökkäyksen Ukrainaan 24.2.2022. Venäjästä on kehittynyt Putinin 24 vuoden valtakauden aikana täydellinen diktatuuri ja uhka, joka ei näytä kunnioittavan YK:n peruskirjaa ja muita kansainvälisiä sopimuksia. Uudessa tilanteessa Suomi ja Ruotsi anoivat yhdessä sotilasliitto Naton jäsenyyttä lähes välittömästi jo toukokuussa 2022. Suomen jäsenyys hyväksyttiin 4.4.2023 ja Ruotsin vasta noin vuotta myöhemmin Turkin ja Unkarin vastustuksen vuoksi. Liittokunnan Ottawan sopimuksen keskeisin 5.artikla astui voimaan, hyökkäys yhtä jäsenmaata vastaan on hyökkäys kaikkia jäsenmaita vastaan. Muut jäsenmaat harkitsevat osaltaan tarpeelliseksi katsomansa toimenpiteet. Kansallinen puolustus pysyy jatkossakin maiden omissa käsissä, koska sopimuksen 3. artikla velvoittaa jäsenmaat pitämään yllä ja kehittämään omaa puolustustaan. Suomesta ja Lapista tuli osa Naton pitkää, yli 1300 kilometrin ulkorajaa, etulinjan maa. Venäjän hybridivaikuttaminen ja kaikenlaiset ilkeydet ovat lisääntyneet. Rajanylityspaikat on jouduttu sulkemaan välineellistetyn maahantulon vuoksi. Välitön sotilaallinen uhka on kuitenkin pysynyt matalalla tasolla, kun Venäjän rajantakaisten joukkojen sotilaat ja kalusto ovat pääosin Ukrainassa. Naton tiedustelu- ja valvontajärjestelmät taannevat sen, ettei Suomea yllätetä.

Osin ilmastomuutoksen ja sen seurauksena Koillisväylän avautumisen myötä mielenkiinto arktisen alueen mineraali- ja muiden luonnonvarojen hyödyntämiseen on kasvanut entisestään. Myös suurvalta Kiina on tullut kilpailuun mukaan. Sotilaallinen aktiivisuus alueella kasvaa ja luo lisää jännitteitä.

Vallitsevassa tilanteessa Jääkäriprikaati toteuttaa Puolustusvoimien lakisääteisiä tehtäviä entiseen tapaan. Lappia puolustetaan sotilaallisesti omin ja liittokunnan vahvennusten tuella. Puolustusvalmius edellyttää jatkuvaa tilannekuvan ylläpitoa, joukkojen kouluttamista eli joukkotuotantoa ja harjoittamista operaatioalueilla. Kansainväliset harjoitukset tullevat olemaan säännöllistä ja jatkuvaa käytäntöä, jolloin Lappiin suunnitellut joukot pääsevät tutustumaan ja harjaantumaan Lapin maantieteeseen ja olosuhteisiin. Liittokunnan joukoille isäntävaltion tulee tarjota kaikki mahdollinen tuki ja asiantuntemus, minkä arktisen koulutuksen ja osaamisen keskus voi tarjota. Lapin ja koko Pohjoiskalotin puolustus tultanee yhteensovittamaan ja integroimaan liittokunnan pelotteeseen ja kollektiiviseen puolustukseen. Uudet puolustuskyvyt epäilemättä palvelevat puolustuksen kokonaisuutta. Ukrainan sodan opit, lennokit, droonit ja jo-

pa robotit tullevat yhä enenevässä määrin olemaan uusia taistelukentällä vaikuttavia tekijöitä myös pohjoisessa.

Isäntämaa Suomen omia ja liittokunnan joukkoja johdetaan Nato-esikunnista, josta Pohjois-Euroopan maavoimien esikunta on päätetty jo sijoittaa Mikkeliin Suomen maavoimaesikunnan yhteyteen. Toinen FLF-joukkoja (Forward Land Forces) johtava esikunta lienee tulossa Lappiin. Esikuntien ja alaesikuntien tarkemmat tehtävät ja johtosuhteen näyttävät vielä selkiintymättömiltä. Mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä ja urapolkuja Puolustusvoimiemme henkilöstölle on tarjolla kansainvälisessä ympäristössä. Mielenkiintoinen ja ehkä useita vuosia kestävä murrosvaihe on menossa.

Viranomaisyhteistyö sekä yhteistyö elinkeinoelämän ja kansalaisjärjestöjen kanssa tullee entisestään tiivistymään. Kriisinkestävyys, resilienssi on noussut Ukrainan sodan myötä yhä tärkeämpään asemaan. Resilienssi koskee kaikkia. Jokaisen kansalaisen liikunnallinen elämäntapa ja omasta fyysisestä ja psyykkisestä kunnosta huolehtiminen edistää sitä. Tilannekuvaa pitänee jakaa kaikille tarvitsijoille kansalaiset mukaan lukien tarkoituksenmukaisessa laajuudessa. Yhteiskunnan kriittisten kohteiden valvonta ja suojaaminen sekä mahdollisuuksien mukaan sijoittaminen suojatiloihin muodostaa oman haasteensa. Koko maamme huoltovarmuuden kannalta tärkeät kulkuväylät Norjan satamista Lappiin vaatinevat parantamista jopa uuden rakentamista. Ne helpottaisivat myös sotilasliikennettä ja huollon kuljetuksia.

Kansainvälisen avun antamiseen osallistuminen artikla 5:n perustein lienee Jääkäriprikaatin osalta varsin rajallinen. Etulinjan maan on ehkä keskityttävä omaan puolustukseen sekä avun sujuvaan vastaanottoon ja suojaamiseen. Hiljattain Yhdysvaltojen kanssa solmittu DCA-sopimus edistää joukkojen maahantuloa ja puolustusmateriaalin varastointia alueilla, joiden ylläpitoon ja valvontaan voi kuulua isäntämaan tukipalveluja.

Osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja rauhanturvaamiseen toteutunee jatkossakin yksittäisten ammattisotilaiden ja reserviläisten vapaaehtoisuuteen perustuen.

Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko odottaa tätä kirjoitettaessa eduskunnan käsittelyä. Selonteko linjaa ja ehkä selkeyttää puolustuspoliittisia ratkaisuja myös Lapin puolustuksen osalta puolustusliiton jäsenenä. Yhdysvaltain presidentinvaalien tulos osoitti selkeää Donald Trumpin voittoa. Jäämme osin pelonsekaisin tuntein odottamaan, miten liittokunnan johtovaltion rooli tulee jatkossa kehittymään.

Tiedän ja uskon Jääkäriprikaatin olevan hereillä Augustin Ehrensvärdiä mukaellen *”seisovan omalla paikallaan ja luottaen omiin kykyihinsä”.*

Pohjoinen pitää varmasti jatkossakin.
Eversti Vesa Tervo

Neljännes vuosisadasta Kosovossa, suomalaista rauhanturvaamista Nato-operaatiossa

| Teksti ja kuvat: Everstiluutnantti Tapio Kangasvuo

Terveiset kriisinhallintatehtävistä Kosovosta! Viisi kuukautta sitten kodin tunturimaisemat vaihtuivat Balkanin vuoristomaisemiksi. Palveluspaikkani operaation esikunnassa, Pristina Camp Film Cityssä sijaitsee nimensä mukaisesti Kosovon pääkaupungissa Pristinassa. Pristina on eläväinen, kulttuurisesti monimuotoinen kaupunki. Kontrastia kaupunkielämän rinnalle tuo kaupunkia ympäröivä maaseutu, pienet kylät sekä peltomaisemat. Marraskuiset lämpötilat ovat vielä hieman plus asteiden puolella, mutta kuun lopussa voi sadella jo lunta. Meitä jääkäriprikaatilaisia on palveluksessa kriisinhallintatehtävissä Kosovossa tällä hetkellä kaksi: allekirjoittanut kansallisena vanhimpana ja vääpeli Pekka Vierula kuljetusupseerina Rovaniemen kuljetuskeskuksesta.

Operaation taustat

Jugoslavian hajoamiseen liittyvät tapahtumat ja sodat liittivät myös yhdeksi rauhaan ajavaksi osapuoleksi Suomen, sekä suomalaiset rauhanturvaajat. Suomen rauhanturvajoukot olivat ensimmäisissä Kosovo Forcen (KFOR) joukoissa Kosovossa vuonna 1999. Tehtävänään oli tuoda stabiliteettia ja rauhaa raakuuksista kärsineelle kansalle, suojella eri etnisiä ryhmiä ja rajoittaa heihin kohdistuvia väkivaltaisuuksia. Presidentti Ahtisaaren ponnistus Kosovon tunnustamiseen sekä diplomaattiseen keskustelun avaamiseen konfliktin osapuolien välillä oli merkittävä, joka näkyy edelleenkin päivittäisessä työssä suomalaisten rauhanturvaajien parissa paikallisten kunnioituksena.

Nykyään Kosovo Force muodostuu 29 kansallisuudesta, joista 24 ovat NATO maita. Tällä hetkellä Suomi osallistuu operaatioon noin 60 henkilön vahvuudella. Suomalainen osasto Kosovossa (SOK) on huomattavasti pienempi kuin alkuvaiheessa. Neljännesvuosisata sitten suomalaiset osallistuivat operaatioon lähes tuhannen rauhanturvaajan voimin. Siitä huolimatta palvelemme edelleen operaation vanhimmassa osastossa, Joint Implementation Councilissa (JIC). Tämä osasto perustettiin ensimmäisenä, kun tulitaukoon liittyvät asiakirjat allekirjoitettiin. Military Technical Agreement (MTA) allekirjoitettiin 9.6.1999, joka pitää sisällään tulitaukosopimukset ja tulitaukorajat, joita noudatetaan edelleen. Haastavinta nykytilanteessa on se, että allekirjoittaneina osapuolina oli tuleva KFOR ja Former Yugoslavian Army (FYA), eli nykyinen Serbian Armed Forces (SAF). Sopimuksessa ei otettu huomioon kolmatta osapuolta eli nykyistä Kosovon itsenäistä hallitusta (IIK, Independent Institutions in Kosovo). Edellä mainittu muotoseikka aiheuttaa tällä hetkellä suurimmat haasteet Yhdistyneiden kansakuntien mandaatin 1244 toteuttamisessa ja loppuun saattamisessa.

Kosovo ja KFOR:n tehtävä

Kosovon alue on jaettu KFOR:n toimesta kahteen operaatioalueeseen, Regional Command Eastiin (RC-E) ja Regional Command Westiin (RC-W), joka jakanee Kosovon luode–kaakko akselilla. Tulitaukorajaa eli Administrative Boundary Line (ABL) on kummankin komentoportaan alla. Yhteensä tätä tulitaukorajaa on lähes 360 km. Lisäksi varsinkin RC-W alueella on rajaa Montenegron, Albanian ja Pohjois-Makedonian kanssa. Nämä maat osallistuvat myös KFOR:n operaatioon. Pääpaino operatiivisilla toimilla on ABL:llä eli Serbian ja Kosovon tulitaukorajalla.

KFOR tärkein tehtävä on omilla toimillaan edistää rauhaa ja turvallista elämistä jokaiselle eri etniseen ryhmään kuuluvalle kosovolaiselle. Suojata vapaata liikkumista koko Kosovon alueella, sekä rajoittaa etnisyyksiin liittyviä sortotoimenpiteitä ja valvoa tulitaukorajan noudattamista Serbian ja KFOR välillä.

SOK - Suomalainen osasto Kosovossa

Suomalaiset ovat sitoutuneet KFOR operaatioon jo alusta lähtien. Aluksi suuremmalla joukkomäärillä, vähentäen joukkoja turvallisuustilanteen mukaan ja painottaen kuitenkin saatavan kokemuksen mukaan joukkoja. Tällä hetkellä suomalaisia palvelee erityyppisissä tehtävissä kahdessa eri leirissä, Camp Novo Selossa (CNS) ja Camp Film Cityssä (CFC). Suurin osa suomalaisista majoittuu CNS:ssa, omassa kansallisessa leirissä Camp Timossa. Siellä pitää yllä Suomalaista osaamista pioneerijoukkue, joka tukee Regional Command Eastin (RC-E) toimintaa EOD- ja CBRN- kyvykkyyksillä sekä erilaisilla tiedustelu-, valvonta- ja partiointitehtävillä.

CFC:ssä sijaitsee KFOR:n esikunta. Esikunnan alaisuudessa palvelee muutamia suomalaisia upseereita eri sektoreiden ja osastojen alaisuudessa. Suomalaisia palvelee tällä hetkellä JIC:ssa, J2:ssa (tiedustelu) ja Joint Operation Center:ssä (JOC) eli tilannekeskuksessa. He majoittuvat Taipale-talossa, joka myös palvelee kokous- ja edustustilana SOK:lle. Kaikkea tätä tukee suomalainen kansallinen tukielementti CNS:ssa (FIN NSE, Finnish National Support Element). Heidän työpanoksensa mahdollistaa kaikkien meidän muiden toiminnan operaatiossa ja NSE myös pitää yhteyttä päivittäin Maavoimien esikuntaan.

Palvelus operaatiossa

Sain itse palvella KFOR:ssa ensimmäisen kerran tiedusteluryhmänjohtajana vuonna 2004. Silloin maa oli hyvin erinäköinen ja operaation tehtäväkenttä moninaisempi. Lähes päivälleen kaksikymmentä vuotta myöhemmin minulle avautui mahdollisuus palvella samassa operaatiossa kansallisena vanhimpana. Ensihuomioni oli, että Kosovo on ottanut huimia askeleita kehityksessä eteenpäin ja KFOR operaation luonne oli muuttunut poliittisemmaksi ja monikansallisemmaksi.

Monikansallisessa joukossa palveleminen on erittäin mielenkiintoista ja suosittelen sitä kaikille kriisinhallintatehtävistä kiinnostuneille. Palvelus vaatii joustavuutta ja toisten ymmärtämistä. Monilla eri kansallisuuksilla on hyvin erilaiset näkemykset tehtävien toteuttamisesta ja ajatusten yhteensovittaminen on haastavaa, mutta samalla hyvin antoisaa. Suomalaisena ei tarvitse hävetä kielitaitoa ja yhteistoimintaa muiden kanssa. Pääsääntöisesti suomalaiset osaavat erinomaista englantia verrattuna muihin kansallisuuksiin ja Puolustusvoimista saatu koulutus, niin ammattihenkilöstölle, kuin myös reserviläisille on erinomaista. Olen saanut erittäin hyvää palautetta suomalaisten ammattitaidosta, ammattietiikasta, luotettavuudesta sekä annettujen tehtävien kiitettävästä suorittamisesta. Voin itse todeta, että suomalaiset hallitsevat todella hyvin sekä yhteisoperoinnin että esikuntatyön.

Kansallisen vanhimman päätehtävänä on toimia hallinnollisena esihenkilönä suomalaisille. Tehtävään kuuluu myös erilaisten vierailujen ja kokouksien isännöinti. Tärkeimpiä suomalaisia yhteistyökumppaneita Kosovon alueella ovat Suomen suurlähetystön suurlähettiläs Matti Nissinen sekä EULEX (European Union Rule of Law Mission in Kosovo) suunnittelupäällikkö Ville Siikasalmi. Heidän tukensa kansallisen vanhimman työlle on ollut äärimmäisen tarpeellista, sekä myös opettavaista. Olen huomannut, että suomalaiset pitävät yhtä Kosovossa katsomatta, minkä organisaation alla palvellaan.

Kosovon alueelle tehdään monia vierailuja ja tarkastusmatkoja. Esimerkiksi palvelukseni aikana pääesikunnan päällikkö, kenraaliluutnantti Vesa Virtanen kävi tarkastamassa operaation toiminnan. Suomesta tehdään Kosovoon myös monia huoltoihin, talouteen ja henkilöstöön liittyviä virkamatkoja. Itselleni rotaatiomme mieleenpainuvin vierailu oli, kun ulkoministeri Elina Valtonen kävi tutustumassa rauhanturvaajiemme toimintaan Kosovossa ja saimme vaihtaa ajatuksia kriisinhallinnan tulevaisuudesta Suomen osalta.

Kosovon operaatio jatkaa myös tulevaisuudessa toimintaansa. Tällä hetkellä KFOR on ainoa Nato-johtoinen operaatio maajoukoille. Oma arvioni on, että tulevaisuudessa Suomi saattaa lisätä tehtäviä tässä operaatiossa. Osallistumalla kriisinhallintatehtäviin saadaan arvokasta oppia toiminnasta monikansallisesti johdetussa ympäristössä. Kosovosta saaduista näkemyksistä ja toimintatavoista voidaan ammentaa osaamista myös Suomen pohjoisten alueiden puolustukselle.

SOK kansallinen vanhin
Everstiluutnantti Tapio Kangasvuo

Kylmissä olosuhteissa toimiminen vaatii erityisesti oikeaa asennetta

| Teksti: Jääkäriprikaatin vanhin aliupseeri, vääpeli Riikka Nyström

Arktinen alue on voimakkaassa muutoksessa, kun ajatellaan ilmastonmuutosta sekä Venäjän toimintaa pohjoisella jääalueella. Uusien meriyhteyksien avautuminen luo selkeän jännitteen suurvaltojen välille. Eikä tilanne Ukrainassa ole helpottunut, ukrainalaiset jatkavat sinnikkäästi isänmaansa puolustamista. Ilmaston lämpeneminen on havaittavissa hyvinkin konkreettisesti, kun noustaan kotitunturiin ja huomataan mäntyjen leviäminen lähes tunturin lakialueille. Usein myös keskustelut kääntyvät siihen, ettei jängät ole jäätyneet moneen talveen ennen lumen tuloa.

Keskustelin Norjan armeijan sotilasmestari Rønnebergin kanssa kyseisestä aiheesta ja heidänkin huolensa oli todellinen, koska onhan ilmastonmuutoksen merkit heille paljon selkeämmin nähtävillä kuin missään muualla. Jäin keskustelun jälkeen pohtimaan, mitä tapahtuukaan, jos vuorilta ikijää sulaa ja vesimassat lähtevät liikkeelle.

Kylmissä olosuhteissa toimiminen vaatii erityisesti oikeaa asennetta. Luotatko itseesi ja tunnetko omat rajasi? Kun yövyt lumikiepissä omasta tahdosta tai pakon sanelemana, noudatatko koulutettuja rutiineja esimerkiksi oikeasta varustuksesta. Koska meidän toiminta-alueemme ylettyy yläperälle, meidän on valmistauduttava toimimaan myös tunturialueella, jossa ei tervas pala ja kuusikot tarjoa suojaa. Kylkipanoksen asentaminen vaivaiskoivuun vaatii oman suoritusvaatimuksensa. Kurut ja notkelmatkaan eivät yläperän talvessa puhurin iskiessä meitä suojaa, joten ainoa mahdollisuus oppia toimimaan siellä on kouluttautuminen Jääkäriprikaatin omilla arktisen sektorin järjestämillä kursseilla sekä harjoittelemalla myös tunturialueilla useita kertoja eri vuodenaikoina. Olosuhteiden vaikutusten tunteminen luo itseluottamusta sekä varmuutta, kun koulutetaan tai johdetaan joukkoja.

Kuva Ryske 24 -harjoituksesta.

Aliupseeristomme osallistuu aktiivisesti taistelutekniikoiden kehittämiseen toiminta-alueellamme ja heidän osaamisensa lisää suorituskykyämme merkittävästi. Aliupseeriston laadukas työ näyttäytyy meille arjessa, kun katsomme joukkojemme toimintakykyä harjoituksissa sekä vertaamme tuloksiamme valtakunnallisessa varusmiesten loppukyselyssä. Liittolaisuuden myötä aliupseeriston tärkeys on korostunut, sillä he edustavat pysyvyyttä ja heidän oppinsa sekä kokemuksensa Lapin eri alueilta tulee olemaan erityisen tärkeää, kun tulevaisuudessa jatketaan operaatio- ja harjoitustoimintaa arktisella alueella.

Kansainvälinen verkosto laajentuu koko ajan myös aliupseereiden osalta ja se hyöty on todellinen, kun saadaan eri kansallisuuksien sotilaiden toimintatavoista havaintoja tai vertailupohjaa. Hyvin usein kansainvälisten harjoitusten sekä koulutuksien palautteissa käy ilmi, miten ammattitaitoista ja erinomaisella tinkimättömällä asenteella toimivia Pohjoisen puolustajia meillä on. Erinomaisen palautteen myötä ei ole havaittavissa ylimielisyyttä, vaan kerta toisensa jälkeen henkilöstö on sitoutunut nöyrään työntekoon sekä laadukkaaseen varusmieskoulutukseen.

Aliupseerit ovat niitä polun löytäjiä tilanteissa, joissa vaaditaan raudanlujaa ammattitaitoa.

Kuva: Kimmo Kinnunen

Lapin jääkäripataljoonan komentajan kynästä ja kamerasta

| Teksti: Everstiluutnantti Juha Hollanti

Ensimmäinen syksyni Lapin jääkäripataljoonan komentajana on päättymässä. Voin ylpeydellä ja kiittäen todeta, että henkilökuntamme on tehnyt erinomaista työtä kehittäen jatkuvasti koulutuksen ja harjoitusten sisältöjä. Nykyisessä toimintaympäristössä jatkuvan parantamisen tarve on ilmeinen. Lisääntyneet kansainväliset harjoitukset ovat luoneet hienoja mahdollisuuksia kehittää omaa osaamista ja oppia uutta yhdessä liittolaisten kanssa. Toisaalta ne ovat myös haastaneet nykyisen koulutusjärjestelmämme monilla tavoin uudessa globaalissa tilanteessa.

Helmikuun 24. päivän aamuna vuonna 2022 maailma muuttui kerralla merkittävästi Venäjän aloitettua laittoman, laajamittaisen hyökkäyksen Ukrainaan. Pian tuon jälkeen siirryin Maavoimien esikuntaan, jossa johtamani sektorin vastuulle kuului muun muassa kansallinen ja kansainvälinen harjoitustoiminta. Kehitimme Maavoimien harjoitustoimintaa suunnitelmallisesti ja nopealla aikataululla. Nato-jäsenyys luonnollisesti lisäsi entisestään kansainvälisen harjoitustoiminnan volyymia.

High North -käsite on tullut kaikille tutuksi, sillä arktisen alueen merkitys ja kiinnostavuus on jo vuosia kasvanut. Tämä on näkynyt ja tulee jatkossakin näkymään Lapin jääkäripataljoonan harjoitustoiminnassa. Yhteistyö liittolaistemme kanssa tulee entisestään lisääntymään. Tänä keväänä toteutettu Nordic Response 24 -harjoitus oli erittäin mittava kansainvälinen kokonaisuus, johon myös Lapin jääkäripataljoona osallistui. Tuota harjoitusta seurasi useita pienempiä ja isompia harjoituksia, yhtenä tärkeimmistä Northern Forest 24 -harjoitus toukokuussa Rovajärvellä.

Kunnioitimme elokuun alussa jääkäreiden 60 vuotta kestänyttä taivalta Sodankylässä. Ohimarssin johtaminen yhtenä ensimmäisistä tehtävistäni komentajana sykähdytti sydäntäni – pohjoinen on pitänyt ja pitää jatkossakin. Maavoimien torjuntakyky rakentuu yksilöiden toimintakyvystä ja joukkojen suorituskyvystä. Kehitämme Lapin jääkäripataljoonassa osaamistamme nousujohteisesti. Päivittäinen varusmieskoulutus, koulutustason mittaukset ja koulutusjaksojen huipentumina ampuma- ja taisteluharjoitukset pitävät Polkupyöräpataljoona 1:n perinteitä vaalivan joukkoyksikön pyörät pyörimässä.

Maailman tilanteen ennakoiminen on nykytilanteessa vaikeaa. Kysymyksiä ja pohdintoja herättävät muun muassa Yhdysvaltojen presidentin vaalien tuloksen vaikutus Ukrainan tukemiseen, Lähi-idän kriisin eskaloitumisen seuraukset sekä Kiinan ja Taiwanin välisen tilanteen kiristyminen. Jääkärimarssin sanoin: *”Kun painuvi päät muun kansan, maan, me jääkärit uskoimme yhä.”* Me Lapin jääkäripataljoonassa jatkamme selkeää ja vahvaa linjaamme. Olemme suunnanneet jo hyvän aikaa katseet tulevaan vuoteen. Useat pitkäkestoiset ja mielenkiintoiset projektit tuovat näkymiä jopa 2030-luvun ensimmäisiin vuosiin asti.

Vuoden työt on pian tehty. Ennen uuden vuoden alkamista on aikaa ja syytä hiljentyä ja rauhoittua hetkeksi läheisten kanssa. Omasta ja koko Lapin jääkäripataljoonan puolesta haluan toivottaa kaikille lukijoille rauhallista joulua ja menestyksekästä tulevaa vuotta 2025.

Kuva: Juha-Matti Lehti

Rovaniemen ilmatorjuntapatteristo

| Teksti: Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston komentaja, everstiluutnantti Juha Kakko

Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston komentaja vaihtui 1.4.2024. Henkilökohtaisesti oli suuri kunnia vastaanottaa niin sanotusti oman kasvattajaseuran komentajan tehtävät.

Aloitin sotilasurani samassa joukossa ja paikassa alokkaana vuonna 1998. Edellisen kerran palvelin patteristossa Tukikohtakomppanian päällikkönä silloisen puolustusvoimauudistuksen jäljiltä keväällä 2015. Sen jälkeen on vettä virrannut useamman tulvan verran Kemijoessa. Olen operatiivisen ja suunnittelualan tehtävissä palvellessani saanut laajempaa ja ainakin erilaista näkökulmaa Puolustusvoimista. Luotan tämän kokemuksen tukevan jatkossa myös patteriston toimintaa.

Patteristo on hyvässä kunnossa. Haluan tässä yhteydessä vielä kiittää edeltäjääni everstiluutantti Rauno Leppiviitaa aktiivisesta ja sitoutuneesta työstä patteriston komentajana. Patteriston toimintaa on kehitetty suunnitelmallisesti, mikä loi myös hyvät edellytykset onnistuneelle komentajuuden vaihdolle. Patteristolla on pitkät ja kunniakkaat perinteet, joiden varaan voimme nojata myös tulevaisuudessa. Patteristossa on aina arvostettua ammattitaitoa, laadukasta koulutusta ja reilua yhdessä tekemisen meininkiä. Patteriston tärkein tehtävä on kouluttaminen ja siinä kouluttajien ja osaavan henkilökunnan rooli on luonnollisesti aivan keskeinen. Ammattitaitoiset ja maanpuolustustahtoiset sotilaat ovat tärkein voimavaramme. Patteristossa pidetään perusasiat kunnossa ja vaatimustaso riittävän korkealla.

Patteriston tehtäväkenttä on hyvin monipuolinen ja koulutamme joukkoja kaikille puolustushaaroille. Viime aikaiset muutokset turvallisuusympäristössä ovat vain korostaneet osaamisemme tarvetta ja pohjoisen alueen merkitystä. Nato-jäsenyyden myötä lisääntynyt kansainvälinen toiminta ja uudet suorituskyvyt tarjoavat meille haasteita myös jatkossa.

Crotale-joukkotuotannon päättyminen

Ranskalainen ilmatorjuntaohjusjärjestelmä ITO90M eli tuttavallisemmin Crotale saapui Suomeen 90-luvun alussa. Joukkotuotanto järjestelmälle alkoi heti vuonna 1993. Saapumiserän 1/24 kotiutumisen myötä saavutettiin yksi virstanpylväs patteriston historiassa, kun Crotale-järjestelmän joukkotuotanto tuli päätökseensä. Elinkaarensa aikana tämä lyhyen kantaman ilmatorjuntaohjusjärjestelmä modernisoitiin vuonna 2009. Tässä yhteydessä sen suorituskykyä optimoitiin, liikkuvuutta parannettiin ja

tutkaa päivitettiin. Järjestelmä integroitiin paremmin yhteensopivaksi muiden ilmatorjunta- ja valvontajärjestelmien kanssa. Lisäksi automaatioastetta nostettiin.

Nykymuotoinen joukkotuotanto järjestelmälle alkoi vuonna 2000. Crotale-yksiköitä on tuotettu kaikille kolmelle puolustushaaralle, mutta operatiivisesti suurin käyttäjä on Ilmavoimat. Järjestelmän suorituskyvyn ylläpito sekä henkilökunnan ja reserviläisten koulutus jatkuu vielä muutaman vuoden ajan. Sen jälkeen alkaa järjestelmän hallittu alasajo.

Keväällä harjoituksia koko valtakunnan alueella

Patteriston kevätkauden ohjelma rakentui vähemmän yllättävästi harjoitusten ympärille. Vapun aikaan olimme ampumassa taisteluammuntoja Rovajärvellä puolen metrin lumihangessa ja toukokuun päätimme samoissa maisemissa helteisessä kesäsäässä kansainvälisessä Northern Forest 24 -harjoituksessa. Toukokuulle ajoittui myös tärkein harjoituksemme ADEX Mallet Strike 1/24 ilmapuolustusharjoitus Lohtajalla. Harjoituksessa suoritimme onnistuneet ilma-ammunnat mukaan lukien ohjusammunnat ITO90M- ja ITO05M-järjestelmillä.

Lohtajan jälkeen Crotale-yksikkö suuntasi Uudellemaalle Sapeli-harjoitukseen ja Tukikohtakomppanian kouluttama huoltokomppania Ilmavoimien päättöharjoitukseen Pirkkalaan. Aiemmin mainittuun Northern Forest -harjoitukseen liittyi patteriston osalta myös kahden yksikön kertausharjoitukset ja tiivis yhteistyö niin suomalaisten kuin amerikkalaisten joukkojen kanssa. Oli jälleen kerran ilo todeta reserviläistemme osaamisen taso ja korkea maanpuolustustahto. Kiitos kuluu myös patteriston henkilökunnalle laajan kertausharjoituskokonaisuuden onnistuneesta toteuttamisesta muun perustyön ohessa.

Loppuvuoden näkymät

Joukkotuotannon osalta syksyllä käynnistettiin pienen tauon jälkeen ITPTRI(61)-joukkotuotanto. Toki osaamista tykkikoulutukseen patteristosta löytyi Crotale-yksiköihin kuuluvien tykkiryhmien kouluttamisen myötä. Syksyllä koulutetaan johtajat ”Sergei”-yksikköön ja miehistön vuoro on ensi keväänä.

Syksy on edennyt koulutuksen näkökulmasta suunnitelmallisesti. Lähialueen taisteluharjoituksilla on harjaannuttu taistelutekniikassa ja ampumaharjoitukset toteutettiin syykuussa ja marraskuussa Rovajärvellä. Kotiutuva sotilaspoliisijoukkue osallistui syksyn paikallispuolustusharjoitukseen. Marras-joulukuussa saapumiserän 2/24 koulutus huipentuu ADEX Mallet Strike 2/24 -ilmapuolustusharjoitukseen, Ilmavoimien päättöharjoitukseen Rissalassa ja PUUKKO 224 -harjoitukseen Kyläjärven alueella.

Lopuksi

Rovaniemen ilmatorjuntapatteristolla on ollut työntäyteinen vuosi 2024. Tekemistä on riittänyt ja sitä riittää varmasti jatkossakin. Vuonna 2025 luodaan edellytykset ITO05-koulutuksen aloittamiselle. 23ITK61-joukkotuotanto käynnistetään täysimääräisesti. Samalla henkilökunnan osaamista kehitetään kyseessä oleville järjestelmille. Kansainväliset harjoitukset liittolaisten kanssa jatkuvat ja yhteistoimintakykyä parannetaan. Ilmatorjuntapatteristo on edelleen valmis vastaamaan haasteisiin ja meidän vahtivuorollamme pohjoinen pitää.

Aluetoimiston vuosi

| Teksti: Lapin aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Petri Sipilä

Kevät oli kiivasta harjoitustoiminnan aikaa. Jääkäriprikaati osallistui kahteen merkittävään harjoitukseen, Nordic Response 24 -harjoitukseen Norjassa ja Northern Forest 24 -harjoitukseen Rovajärven alueella. NR24 oli ensimmäinen laaja Nato-harjoitus, johon Suomi osallistui liittokunnan jäsenenä. NF24-harjoitukseen taas osallistui yli 2000 ulkomaalaista sotilasta. Reserviläisiä osallistui harjoituksiin yli 1800.

Yhä useamman reserviläisen päästessä osallistumaan harjoituksiin täyttyvät reservin ylentämiseen vaadittavat perusteet myös monilla. Erityisesti ensimmäisiä ylennyksiä varusmiespalveluksessa saavutettuun sotilasarvosta on viime vuosina ollut paljon. Kaksi kertaa vuodessa järjestettävissä ylentämistilaisuuksissa onkin ollut suuri kutsuttujen joukko ja ilahduttavasti myös runsaasti osallistujia.

Kansainväliset joukot ja arktiset olosuhteet luovat tarvetta olosuhdekoulutuksille. Kumisaappaiden suosittelu amerikkalaisille joukoille on jo arkipäivää. Muutaman vuoden jälkeen tämä alkaa jo tuottamaan tulosta.

Kevään harjoituksessa yhä useampi amerikkalainen sotilas tarpoi Naarmankairassa Kontiot hölskyen.

Myös suomalainen sotilasteltailu on lisännyt merkittävästi suosiotaan. Reserviläiskouluttajat toteuttivat keväällä ja syksyllä käyttökoulutuksen yli 3000 vahvuisille joukoille. Ansiokkaasta koulutuksesta huolimatta amerikkalaiset päättivät selvitä keväällä ilman kamiinoiden lämmitystä turvallisuussyistä. Nähtäväksi jää, kestääkö sinnikkyys Rovajärvellä marraskuussa.

Lapin maakuntakomppaniat ovat harjoitelleet vuoden aikana kolmessa vapaaehtoisessa harjoituksessa. Huhtikuussa järjestettiin taisteluammunnat Rovajärvellä, joissa päästiin ampumaan rynnäkkökiväärien lisäksi konekivääreillä ja PST-aseilla. Harjoituksen aikana päästiin myös kokeilemaan uusia Nato-mallin armeijan suksia. Toukokuussa oli vuorossa simulaattorein käytävä joukkueen jalkaväkitaisteluharjoitus Someroharjun lähiharjoitusalueilla. Marraskuun alussa järjestettiin räjäytysharjoitus, jossa koulutettiin sekä räjäytettiin kaikki maavoimien käytössä olevat miina- ja panostyypit. Harjoituksiin osallistui yli 150 vapaaehtoista taistelijaa.

SAKO ARG S 40 – MPK -kivääri luovutettiin kesän aikana MPK:n koulutuskäyttöön. Ase on Sakon MPK:n reserviläisten sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen tarpeisiin kehittämä AR-15 tyyppinen itselataava kertatuliase.

MPK-kivääri on kaliiperiltaan 223 REM, mutta ase on myös täysin yhteensopiva 5,56 x 45 Nato-patruunoiden kanssa. Piipulla on mittaa 16 tuumaa. Ase on nykyaikainen ja laadukas kotimainen tuote. Ei olekaan historiassamme ensimmäinen kerta, kun vapaaehtoisen maanpuolustuksen käytössä on nykyaikaisempi palveluskivääri kuin armeijalla. Suomen ja Ruotsin puolustusvoimat allekirjoittivat maaliskuun 2023 lopussa puitesopimuksen Sako Oy:n kanssa yhteisestä asejärjestelmästä, joka vastaa teknisesti MPK:n asetta. Ruotsi tilasi 78 miljoonalla eurolla kiväärejä jo sarjatuotantoon, mutta kotimaahan niitä hankittiin vasta testikäyttöön. Tilaukset etenevät kummankin valtion omaa tahtia. Optioiden myötä sopimus voi jatkua jopa vuoteen 2053.

OmaIntti-palvelu

Puolustusvoimat otti kesäkuussa merkittävän askeleen kohti modernia ja digitaalista asiointia julkaisemalla OmaIntti-palvelun, joka tekee reserviläisten ja asevelvollisten asioinnista sujuvampaa. OmaIntti on asevelvollisille suunnattu sähköinen palvelu, joka kokoaa Puolustusvoimien verkkosisällöt ja asiointipalvelut yhteen käyttöliittymään. Palvelu hyödyntää vahvaa tunnistautumista tarjoten kohdennettua ja yksilöllistä tietoa asevelvollisuuden eri vaiheisiin. Uuden palvelun myötä reserviläinen pystyy tarkastelemaan omia ylennystietojaan, kertausharjoitusvuorokausiaan, onko sijoitettuna sodanajan joukkoon ja päivittämään omia tietojaan Puolustusvoimien suuntaan. Sodanajan tehtävän saa tarvittaessa tietää käymällä henkilökohtaisesti omassa aluetoimistossa ja esittämällä henkilötodistuksen. Henkilötodistuksella tarkoitetaan passia tai poliisin myöntämää kuvallista henkilökorttia. Henkilötietoja asevelvollisrekisteristä ei luovuteta puhelimitse tai sähköpostitse. Toivottavasti kertausharjoituskäskyt ja vapaaehtoisten harjoitusten kutsut tulevat palveluun mahdollisimman pian. OmaInttiin voivat kirjautua kaikki 18-60 vuotiaat asevelvolliset (pl. Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen palveluksessa olevat henkilöt) ja vapaaehtoisesta asepalveluksesta kiinnostuneet 18-29 vuotiaat naiset vahvaa tunnistautumista käyttäen osoitteessa omaintti.fi.

Vuoden 2024 kutsunnat

Lapin aluetoimiston kutsunnat järjestettiin suunnitelman mukaisesti 19.8.–15.12.2024. Kutsunnanalaisia vuonna 2006 syntyneissä oli maakunnan alueella 933, miespuolisen ikäluokan koko Lapissa on siis laskenut jo reilusti alle tuhanteen. Kutsuntojen yhteydessä uudelleen tarkastettavia oli 121 ja naisten vapaaehtoiseen palvelukseen hakeutuneita 48. Kutsunnat aloitettiin 19.8. Savukoskelta ja viimeinen varsinainen kutsuntapäivä oli 17.11. Simossa. Kutsuntapäiviä oli 26 ja lautakuntapäiviä kertyi yhteensä 36. Kahta kutsuntalautakuntaa käytettiin Kemissä, Keminmaassa, Rovaniemellä ja Torniossa. Muut paikkakunnat toteutettiin yhdellä lautakunnalla. Kutsuntalautakuntien puheenjohtajina ja sotilasjäseninä toimivat Lapin aluetoimistossa työskentelevät sotilaat. Lapin aluetoimiston alueella kuntien Etsivän nuorisotyön ja Aikalisä-hankkeen osallistuminen ovat vakiintuneet osaksi kutsuntoja. Kaikki kutsunnanalaiset ohjataan käymään ohjaajan luona lautakunnasta tullessa. Pääosassa kunnissa olivat paikalla myös Lapin hyvinvointialueen hammashoidon ammattilaiset, jotka opastavat suun terveydenhuollossa ja varasivat tarkastusajan halukkaille.

Rovaniemellä 13.12. järjestettävänä kutsuntapäivänä käsiteltiin niiden henkilöiden kutsunta-asia, joilla se on jäänyt aiemmin syksyllä hoitamatta. Asian hoitamatta jättämiseen on monia erilaisia syitä. Osalla syynä voi olla esimerkiksi ylioppilaskirjoitukset, jotka estävät osallistumisen juuri oman paikkakunnan kutsuntoihin. Osalla taas syynä voi olla puhdas unohdus. Lapin aluetoimisto on kutsuntasyksyn aikana yhteydessä niihin kutsunnanalaisiin, joilla asiat ovat hoitamatta. Henkilöiden tavoittamisessa tehdään yhteistyötä niin poliisin kuin kuntien ja kaupunkien etsivän nuorisotyön kanssa.

Nykyinen tapa toteuttaa miesten kutsunnat on todettu toimivaksi, eikä siihen ole tarvetta tehdä merkittäviä muutoksia. Asevelvollisen henkilökohtainen tapaaminen ja kuuleminen lautakunnassa on tärkeää. Kunnat myös pitävät kutsuntoja tärkeänä maanpuolustustapahtumana, joiden yhteydessä on mahdollisuus keskustella ajankohtaisista maanpuolustusasioista ja kunnan varautumiseen liittyvistä asioista.

Vuonna 2024 Lapin, Uudenmaan ja Hämeen aluetoimistoissa toteutettiin kokeilu naisten valintatilaisuuden yhdistämisestä miesten kutsuntatilaisuuteen. Naiset jättivät hakemuksensa 15.1.2024 mennessä ja hakemuksien perusteella hyväksytyt naiset saivat kutsun valintatilaisuuteen oman kuntansa alueelle. Valintatilaisuudessa hakijoiden terveydentila tarkistettiin kutsuntalääkärin toimesta ja valintalautakunta teki päätöksen palveluskelpoisuudesta sekä palveluspaikasta ja -ajasta. Pilottialuetoimistojen osalta hakijat voitiin määrätä aikaisintaan saapumiserään 1/25 ja heidän joukko-osastonsa määräytyivät aluetoimiston kiintiöjoukko-osastojen mukaan. Lapin osalta tämä tarkoitti sitä, että naisilla oli valittavana pääosin Jääkäriprikaatin Sodankylän tai Rovaniemen varuskunnat. Tämän lisäksi naisilla oli mahdollisuus hakeutua Pohjois-Karjalan rajalle ja luonnollisesti myös erikoisjoukkoihin sekä erityistehtäviin. Muutoksesta huolimatta naisilla säilyy edelleen oikeus peruuttaa hakemuksensa ennen valintatilaisuutta sekä palveluksen alettua 30 vuorokauden ajan palveluksen aloittamispäivästä.

Pilotoinnin kokemusten perusteella Pääesikunnan ja Maavoimien esikunnan arvion pohjalta päätetään, laajennetaanko naisten valintatilaisuuden yhdistäminen koskettamaan koko valtakuntaa vai palataanko jatkossa takaisin vallitsevaan käytäntöön. Alustavat kokemukset tilaisuuksien yhdistämisestä olivat ainakin Lapissa hyvät.

Lapin sotilassoittokunta – pohjoista ulottuvuutta esiin musiikin voimin

| Teksti: Intendentti Inka Puhakka

Lapin sotilassoittokunnan toimintavuosi 2024 toi tullessaan mieleenpainuvien esitysten lisäksi vaihdoksia henkilöstössä musiikkikapteeni Juhani Valtasalmen aloittaessa maaliskuussa soittokunnan päällikkökapellimestarina.

Vuoden päätapahtumana voidaan pitää kansainvälistä sotilasmusiikkifestivaalia Hamina Tattoota. Lapin sotilassoittokunta oli yksi kahdeksasta Hamina Bastionin marssishow'ssa esiintyneestä kokoonpanosta. Huippusoittokuntia oli Suomen lisäksi Yhdysvalloista, Ruotsista, Norjasta, Belgiasta ja Ranskasta. Tapahtuman teema – pohjoinen ulottuvuus – oli kuin tehty Lapin sotilassoittokunnalle. Esitys ja sen solistina toimineen Ingá-Máret Gaup-Juuson joiku hurmasivat yleisön. Upea Ida Elina esiintyi myös soittokuntamme kanssa show'ssa, ja muissa esiintymisissä saimme solisteiksemme niin Kyösti Mäkimattilan kuin Soivan Siilinkin.

Nato näkyi Hamina Tattoossa vahvasti. Lapin sotilassoittokunta osallistui myös huhtikuussa kansainväliseen Nordic Response -harjoitukseen lähettämällä edustajansa monikansalliseen vaskiyhtyeeseen. Tässä kokoonpanossa soitti muusikoita Yhdysvalloista, Norjasta, Ruotsista ja Suomesta. Orkesteri harjoitteli Oslossa ja esiintyi Altassa harjoitukseen osallistuville joukoille sekä paikallisväestölle. Edustajamme oli käyrätorven äänenjohtaja, vääpeli Petrus Portaankorva.

Suurin osa Lapin sotilassoittokunnan esiintymisistä tehdään Puolustusvoimien ja sidosryhmien tilaisuuksissa. Näiden lisäksi konsertoimme julkisesti läpi vuoden koko soittotoiminta-alueellamme. Vuonna 2024 teimme mm. viihdemusiikkipainotteisia konsertteja sekä Inga Söderin että Marika Höltän kanssa, kirkkokonsertteja vaihtuvien kapellimestarien kanssa, laulatimme yleisöä yhteislaulutilaisuuksissa, konsertoimme Rovaniemen Korundissa ja kiersimme esittämässä joulumusiikkia. Myös pienyhtyeemme saivat esiintymistilaisuuksia kamarimusiikkipainotteisissa konserteissa.

Korundi-sarjan konserteissa teemoina nousivat esiin Latinalaisen Amerikan rytmit, Suomen luonto ja sadut. Satukonsertin saimme esittää täysille saleille nuorimpien koululaisten ollessa yleisössä ja Halloween-teemalla konsertoimme yläkoululaisille. Nuoria solisteja saimme kanssamme esiintymään Lapin musiikki- ja tanssiopistolta. Vaikka maanpuolustustahdon ylläpito on tärkein tehtävämme, sotilassoittokunnat jakavat myös yhteisen huolen lasten musiikkiharrastuksen elinvoimaisuudesta. Jos saamme lapset ja nuoret soittamaan, he voivat saada kipinän Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa palvelemiseen ja kenties jopa päätyvät töihin sotilasmusiikkialalle.

Vuonna 2025 aloitetaan yhteistyö pohjoisten sotilassoittokuntien kesken. Ensimmäinen yhteiskonsertti järjestetään Luulajassa Ruotsissa ja jatkossa vetovastuu vaihtelee. Lapin sotilassoittokunnan lisäksi mukana ovat Hærens musikkorps Harstadista Norjasta sekä aluksi Hemvärnets musikkår Norrbotten Ruotsista. Myöhemmin Ruotsista nimetään ammattisoittokunta yhteistyöhön. Tästä yhteistyöstä saatte lisää tietoa vuoden päästä.

Itselläni on aika siirtyä muihin tehtäviin. Haluankin kiittää Lapin sotilassoittokuntaa ja Jääkäriprikaatia hienosta toimintavuodesta sotilasmusiikin parissa!

Kevään leirimaraton Sarriolla 7.5.–1.6.2024

| Teksti: Leila Karhapää ja Marja Tuovinen

Alueellisen tykistöjoukkojen ampumaharjoituksen ja Northern Forest 24 -harjoituksen sotilaskotitoiminnan johti 3. sotilaskotipiiri. Sotilaskodit toimivat Heinuvaarassa ja Sarriolla.

Sisaria ja veljiä oli ympäri Suomea; suurin osa heistä oli 3. sotilaskotipiirin alueelta. Sisaret ja veljet toimivat vapaaehtoisina, sitkeimmät sissit koko harjoituksen ajan ja osa valitsemillaan ajankohdilla.

Kevään leiri oli aikamoinen voimainkoetus meille mukana olleille. Leirille mennessä oli hanget korkeat nietokset, mutta viimeisillä viikoilla lukemat olivat hellelukemissa ja lumet sulivat kohisten.

Sarrion leirisotilaskoti oli avoinna päivittäin aamuyhdeksästä iltayhdeksään, ja asiakkaita riitti koko päiväksi heti aamusta alkaen. Metsissä majaili nimittäin iso joukko amerikkalaisia, joita oli evästetty vain kuivamuonalla, ja senhän arvaa, että kuivaa on! Niinpä sotkun suolaiset ja makeat herkut olivat kysyttyjä: paninit, croissantit, sämpylät, ruisleivät, lihapiirakat, munkit jne. Suklaa teki hyvin kauppansa, makeispussit ja limsat eivät niinkään. Juissin ja energiajuomien kysyntä oli aikamoinen. Harjoituksen lopussa maskotit, magneetit sekä sisarten kutomat villasukat olivat kysyttyjä.

Amerikkalaiset tykästyivät munkkeihimme, myös kinuskikuorrutetut olivat heidän mieleensä. Hiillosmakkaroitakin he oppivat syömään. Harjoituksen aikana saapunut hellejakso aiheutti metsäpalovaroituksen alueelle. Näin tyrehtyi hiillosmakkaroiden myynti, nyt kun niitä olisi ollut riittävästi tarjolla. Aluksi sinappi oli heille oudon makuista ja loppujen lopuksi se maistui jopa niin, että he ostivat sitä kotiin tuliaisiksi. Ilmastonmuutos vai ei, harjoituksen aikana kysyttiin jopa aurinkovoidetta.

Tavaraa piti olla paljon, kun menekki oli kovaa, siispä jouduimme turvautumaan Leijona Cateringin kylmätiloihin: kanna ensin sinne ja takaisin, yhä uudestaan ja uudestaan.

Amerikkalaisten ostomäärät olivat huomattavasti suuremmat kuin meikäläisten; käyttipä joku ostoskorinaan astianpesukoneen mukikoria, joka sattui olemaan tyhjän panttina! Myynti oli toisinaan niin hurjaa, että iltaisin vitriini oli tyhjä ja myyntitavaratkin ehtivät loppua ennen kuin uusi erä saapui. Sähkölaitteet olivat kovalla käytöllä, sulakkeita paloi, kun kuormitusta oli liikaa. Onneksi meillä oli tarmokas ”mäkimies” joka huolehti, että kaikki tuli korjattua.

Amerikkalaiset sotilaat olivat asiakkaina iloisia, kohteliaita ja avuliaita kuten meidän varusmiehemmekin. Sotilaskodin salin vieraskirjaan tuli jonkin verran merkintöjä: *”After visiting Finland for the first time it is clear why the Finnish fought so fiercely for their land…”* (Olen ensimmäistä kertaa Suomessa ja on selvää, miksi suomalaiset taistelivat niin raivokkaasti maansa puolesta.). Kirjoittaja tunsi ilmeisesti Suomen historiaa jonkin verran, kun mainitsi Mannerheimin (jonka kuva on muuten salin seinällä) ja kehotti ottamaan Karjalan takaisin. Sisarille ja veljille harjoitus oli mieliin painuva kokemus. Kielitaito petraantui ja paineen alla työskentely vahvistui. Pienellä joukolla yhdessä tehden, saimme aikaan hyvää palvelua, josta myös saimme erityiskiitoksen eräältä amerikkalaiselta upseerilta.

Harjoitukset tulevat lisääntymään Rovajärven alueella ja lähetämmekin nyt vahvan viestin asioista päättäville tahoille: Sarrion leirisotilaskodin toimintaedellytykset tulee turvata ja niitä tulee kehittää. Palvelemme suurta joukkoa niin kotimaisia kuin ulkomaalaisia sotilaita.

Sisaret ehtivät aurinkoiselle terassille pikaiselle jäätelötauolle.
Sisaret vasemmalta lukien: Kaija Valli, Leila Karhapää, Tuula Kaartinen

Talitinttikin tarvitsee oman oksan

| Teksti: Rovaniemen sotilaskodinhoitaja Virpi Alapeteri

Noita tinttejä tai muita tirppoja on vieraillut sotilaskodillamme tälle vuotta kaksi. Lukumäärä on varsin vaatimaton, muihin vieraileviin ja vakituisiin asiakkaisiin nähden, mutta yllättävän monta toimijaa ne saavat liikkeelle, jopa päivystysluonteisestikin. Lintu, tai mikään mukaan luonnonvarainen eläinhän ei lähtökohtaisesti ole tervetullut sotilaskotiin – vierailuluvallakaan. Vaikka ”titi-tyy”-lauleskelut voivat kuulostaa Helsinki-Vantaalla saniteettitiloissa miellyttäviltä, ei meidän toimintakenttään linnunlauleskelut oikein passaa – ainakaan livenä.

Lentelevät linnut, niiden mahdolliset ulosteet eivät sovi elintarviketilaan millään muotoa, joten tehdyn havainnon jälkeen, on ensin yritettävä omin voimin ohjailla lintua takaisin ulos, mutta rakennuksen arkkitehtuuri antaa niille useita käteviä siirtymäväyliä sekä piilopaikkoja. Yleinen ohje lintujen houkutteluun pois rakennuksesta on pimentää rakennus, valaista ulosmenoväylä ja metelöidä pimeässä tilassa. Edistyksellisimmät soittavat puhelimesta linnunlaulua

tavoitteena huijata luontokappaletta uskomaan, että siellä ulkosalla olisi kavereitakin. No, meillä on paljon ikkunoita ja luonnonvaloa, joten tilan pimentäminen on öitä lukuun ottamatta lähes tekemätön paikka, kesällä mahdoton. Metelöinnin osaisimme kyllä. On siis turvauduttava pyydystämiseen.

Kesällä apuun hälytetty Puolustuskiinteistön väki väsäsi näppärän, todennäköisesti myös tarvittaessa Hornetin pysäyttämiseen toimivan haavin, jolla on kokoa lentopalloverkon verran. Tämän innovaation (rastasverkon, kahden pitkän teleskooppivavan ja nippusiteiden yhdistelmä) ja kahden Puolustuskiinteistön työntekijän, kolmen sotilaskotisisaren ja yhtä monen tyhjän jätesäkin avulla, avoimeksi jääneistä ovista lennellyt pääskynen saatiin vangittua noin 45 minuutin jälkeen haaviin ja siirrettyä vahingoittumattomana ulos. Haavi noudettiin esille ihan hiljattain, tällä kertaa ovelasti huoneesta ja tilastaan toiseen lentelevän talitintin vuoksi, jolle katettiin jopa pöytä pyydystämisen helpottamiseksi. Sotilaskodillamme on tälle vuotta käynyt jo monenlaista viipottajaa, näiden edellä mainittujen lisäksi. Myös me olemme olleet liikkeellä varsin aktiivisesti. Maaliskuulla perustimme Enontekiölle tilapäisen sotilaskodin seurakuntakodin tiloihin ja toukokuulla olikin jo 14 yhdistyksen sotilaskotisisarta Rovajärvellä palvelemassa tähän asti suurinta harjoitusjoukkoa. Kemiinkin suuntasimme alkukesän aika-

na jokusen reissun, jotta uudet Nato-kumppanimme saivat myös palveluita. Arvomerkeistä ja hihalipuista viis, kaikille on löytynyt taukopaikka. Varusmies on edelleen toimintamme ytimessä, ja siksipä valot sotilaskodilla syttyvätkin edelleen vuoden jokaisena päivänä. Ympärivuotinen toiminta tarvitsee motivoituneiden tekijöiden lisäksi paljon tukea varuskunnalta, sen joukko-osastoilta sekä siellä toimivilta yhteistyökumppaneilta. Ilman saumatonta yhteistyötä, tämä ei olisi mahdollista.

Kiitos siis jälleen ihan jokaiselle, joka omalla toiminnallaan mahdollistaa meidän palvelut ja tukee toimintaedellytyksiämme. Kaikki tuki ja yhteistoiminta on ihan ensiarvoisen tärkeää ja olemme siitä valtavan kiitollisia. Sotilaskotiautomme tarvitsevat säännöllistä huoltoa ja useita ajomääräyksiä sekä varusmieskuljettajia vuoden aikana. Meiltä löytyy muitakin laitteita ja vekottimia, joita tarvitsemme päivittäin ja niissä ilmeneviin akuutteihin tilanteisiin apu löytyy yleensä varuskunnan aitojen sisäpuolelta. Sotilaskoti-ruokalarakennuksen äänentoistojärjestelmän päivittämisestä on puhuttu vuosia, mutta sitä edelleen odotellessa, saamme suurempien tilaisuuksien aattoina asiantuntevat kaverit apuihin viestivarastoilta, niin Jääkäriprikaatista kuin Lapin lennostostakin. Sotilaskotisisarien saapuminen vapaaehtoisvuoroihin on ollut vuosikausia puolustusvoimien tukemaa, enkä edes uskalla kuvitella kuinka vaikeaksi toimintamme kävisi, ellei tämä olisi mahdollista. Varuskuntamme bussipysäkki kerää talvisin ainoastaan lunta, koska julkinen liikenne ei ole tänne löytänyt vuosikausiin. Tai no, on siellä joskus pönöttänyt valtava metso, jolle kukaan ei lienee uskaltanut käydä kertomassa, ettei bussit kulje.
Yritämme osaltamme myös toimia joustavasti muissakin kuin kahvituspalveluissa ja siksipä olen nyt tätä kirjoitellut kotona keittiönpöydän äärellä, jotta Lapin aluetoimiston väki voi pyörittää Rovaniemen kutsuntoja Sotilaskodin tilaratkaisuja hyödyntäen. Toimistoni soveltuu siis mainiosti myös kutsuntalautakunta työskentelyyn. Toivon tämän jatkuvan myös tulevina vuosina, sillä hetkittäin vihreitä ajatuksia on hyvä tuumia myös muualla kuin omassa toimistossa.

Yhteistyö vaatii monensuuntaista keskusteluyhteyttä, luottamusta myös turvaluokitellun tiedon siirrossa sekä jokaiselta toimijalta silmien ja korvien aukipitämistä. Reviiritietoisuus ei ole varuskunnassa hyvästä, vaan samalla tontilla toimittaessa on tärkeä muistaa, että kaikki vaikuttaa kaikkeen. Jos havaitsee katon läpi vuotavan vettä, ei tarvitse olla putkimies, että osaa soittaa kiinteistönhuollon päivystykseen ja ilmoittaa havaitsemastaan poikkeamasta. Varuskunnan fyysisten resurssien käyttö ja päällekkäisten tapahtumien välttäminen on monen asian summa, mutta kalenterointi tulee olla ajantasaista ja kaikkien toimintakykyjen rajoissa. Omaa oksaa ei kannata sahata, sillä ne alussa mainitsemani tintit ja muut siivekkäät tarvitsevat oksia, jotta ne eivät pesiydy sotilaskodin kattoritilöihin.

Näin onkin hyvä muistutella lähestyvän joulun myötä myös lintujen talviruokinnasta sekä kiittää kuluneesta vuodesta. Vuosi vaihtuu, palvelut jatkuvat, uusi saapumiserä on pian täällä, ja vuoden 2025 kalenterissa on jo jokunen merkintä.

Vihrein terveisin,
Virpi Alapeteri sotilaskodinhoitaja,
Rovaniemen sotilaskotiyhdistys ry

P.S.
Perjantaina 31.1.2025 Rovaniemellä, Lyseonpuistonlukiolla Lapin Reserviläiskuoro & Lapin Sotilassoittokunta ja meidän Sotku. (Me ei esiinnytä, mutta tehdään se mitä parhaiten osataan: Munkkikahvit)

Pohjan jääkärikilta

| Kirjoittajat: Heikki Hiltula ja Kimmo Rajala, kuvat Seppo Suhonen

Pohjan jääkärikillan perinteiden kunnioitus 1.10.2024, seppeleen lasku Toppilan satamassa

Heikki Hiltulan puhe 1.10.2024 klo 12.00 Toppilan sataman muistomerkillä.

"Näiltä Toppilansalmen laitureilta käynnistyi kahdeksankymmentä vuotta sitten 30.9.1944 uhkarohkea ja yllättävä operaatio - maihinnousu Tornioon. Yksi Pohjan jääkärikillan perinnejoukosta, Jalkaväkirykmentti 11, lastattiin kolmeen kauppalaivaan ja kuljetettiin kärkijoukkona, ilman meri- ja ilmavoimien suojaa, synkkänä syysyönä Tornion Röyttään, mistä se hyökkäsi saksalaisjoukkojen selustaan Tornioon.

Sotatoimet saksalaisten karkottamiseksi käynnistyivät syyskuun 1944 puolenvälin jälkeen. Saksalaisia vastaan toimivat yhtymät saivat 27.9. yhteisen johdon, kun tehtävään määrätty III Armeijakunnan komentaja kenraaliluutnantti Siilasvuo saapui esikuntineen Ouluun. Siilasvuo valittiin tehtävään ärhäkän luonteensa ja rintamatehtävissä osoitetun taidon vuoksi. Lisäksi hänellä uskottiin olevan suomalaisista kenraaleista huonoimmat välit saksalaisten kanssa. Siilasvuon suunnitelmissa oli Kemin valtaus yhdistetyllä Jalkaväkirykmentti 53:n ja 15. Prikaatin maahyökkäyksellä ja Jalkaväkirykmentti 11:n maihinnousulla.

Jalkaväkirykmentti 11 saapui junakuljetuksin 27.9. Ouluun. Aikaa lastaus- ja purkuharjoituksiin ei ollut. Toiminta oli salattava. Seuraavana päivänä rykmentti marssi Toppilan satamaan. Silloin paljastui kaupunkilaisille ja saksalaisillekin tuleva maihinnousun kohde. Marssivat sotilaat huutelivat tienvarren siviileille: "Olisiko kellään mitään vietävää Kemiin! Me olemme menossa sinne laivaretkelle!" Lähdöstä ei onneksi tullut mitään, koska tuuli kiihtyi ankaraksi myrskyksi. Rykmentti palasi majoitusalueelleen. Saman päivän iltana tehtiin päätös, että rykmentti nousee maihin 1.10. aamulla Tornion Röyttään, ja muodostettuun sillanpäähän laivataan koko 3. Divisioona. Aamulla 30.9. aloitettiin rykmentin lastaaminen kolmeen kappalaivaan. Illalla 3. Divisioonan komentaja kenraali Pajari piti rykmentin päällystölle puhuttelun. Pajari korosti, että valvontakomissio oli tyytymätön sotatoimiin ja että maihinnousun oli onnistuttava, tai rykmentin oli tuhouduttava vilpittömän tahdon merkkinä. Ennen laivojen lähtöä tuli kenraali Siilasvuo antamaan rykmentin komentajalle eversti Halstille viimeiset toimintaohjeet: "Nouset maihin Röytässä tai Laivaniemessä tai missä muualla tahansa paitsi et Ruotsin puolella, takaisin et saa tulla. Tämä on eräänlainen hyväntahdon osoitus, sillä muuten on olemassa riski, että neuvostojoukot ylittävät itärajan." Laivat lähtivät Toppilasta

30.9. kello 21–22 Ruotsin aluevesiä myötäillen kohti Röyttää, minne päästiin salassa aamun rankkasateessa.

III Armeijakunnan esikuntaan Oulun kaupungintalolle saapui 2.10. valvontakomission neuvostoliittolaiset painostamaan Siilasvuo-

ta rajuimpiin sotatoimiin saksalaisia vastaan. Aamulla 3.10. Ouluun tuli kansainvälisiä lehtimiehiä, joille suomalaiset halusivat todistaa totisesta sodasta saksalaisia vastaan. Lehtimiehet laivattiin Röyttään. Torniossa he näkivät ensimmäiset saksalaiset kaatuneet. Jalkaväkirykmentti 11:n komentopaikalta heidät vietiin rykmentin raskaan kranaatinheittimen tuliasemaan. Matkalla sinne he joutuivat saksalaisten konekivääritulitukseen. Tuliasemista poistuessaan lehtimiehet saivat niskaansa saksalaisten tykkitulta. Röytässä joukko joutui vielä saksalaisten Stukien syöksypommitukseen. Onneksi lehtimiehet selvisivät hengissä kirjoittamaan kovista Tornion taisteluista.

Tästä Tornion maihinnousun esille nostamisesta ja upeasta perinteestä saamme kiittää Pohjan Prikaatin komentajaa eversti Reijo Sallista. Kun vuonna 1994 oli kulunut 50 vuotta Tornion maihinnoususta, Toppilan ja Röytän satamiin paljastettiin muistomerkit. Pohjan Prikaati piti Torniossa valatilaisuuden, paraatin ja maanpuolustusjuhlan juhlistaen viisikymmentä vuotta aikaisemmin tapahtunutta Tornion maihinnousua."

Tornion maihinnoususeminaari pidettiin Pohjankartanon salissa 1.10.2024.

Seminaarin järjesti Pohjan Jääkärikilta ry, Oulun kaupungin veteraaniperinneasiain neuvosto ja Pohjois-Pohjanmaan Tammenlehvän perinneyhdistys ry. Seminaarin moderaattorina toimi everstiluutnantti Kimmo Rajala. Paikalla oli noin 300 kuulijaa.

Ensimmäiseksi virittäydyttiin tunnelmaan kuorolaulun siivin aiheiseen liittyvin kappalein. Oulun Tammenlehväkuoron esitykset tauottivat esitelmiä hienosti.

Seminaarin virallisen avauksen esitti arvovaltaisesti Oulun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja Veteraaniperinneasiainneuvoston puheenjohtaja Jarmo Husso.

Seminaari alkoi tietokirjailija Pekka Tuomikosken esityksellä sotatilanteesta syksyllä 1944. Hän avasi osuvasti yleistilannetta, jossa maihinnousu tehtiin.

Seuraavaksi siirryttiin sotatoimen ytimeen operaatio Tornion maihinnousuun, kirjailija Mika Kuljun saattamana. Mika Kulju on kirjoittanut pitkällä urallaan muun muassa yli 20 kirjaa, joita on käännetty kuudelle eri kielelle.

Esitys oli erittäin ammattitaitoinen ja osoitti syvää tietämystä maihinnoususta.

Merellinen toiminta Tornion maihinnousuun liittyen on jäänyt usein liian vähälle. Nyt siitä kertoivat Turusta tulleet asiantuntijat: Eero Auvinen (VTT, komentaja evp, yliperämies, Panssarilaivojen Perinneyhdistyksen kunniapuheenjohtaja) ja esityksen teknisenä avustajana toiminut Matti R. Ketola (komentaja evp, perämies, Panssarilaivojen Perinneyhdistyksen puheenjohtaja). Esityksen aiheena oli osuvasti Tornion yllätyksellinen maihinnousu - 12 000 sotilaan merellinen koukkaus Oulusta Tornion Röytän satamaan. Luento paljastui erittäin suurella merellisellä tietämyksellä tehdyksi ja tarjosi jopa ammattilaisellekin uutta tietoa. Yksittäisenä esityksenä operaatiota ei olla tarkasteltu yhdessäkään kirjassa näin tarkasti ja mielenkiintoisesti.

Seminaarin päätössanat esitti Pohjois-Pohjanmaan Tammenlehvän perinneyhdistyksen puheenjohtaja ja eversti evp Reijo Sallinen tarjoten muun muassa tietoiskun veteraanien perinnetyöstä.

Esityksen pitäjät palkittiin ja kahvitetut noin 150 kuulijaa poistuivat kaksi minuuttia ennen ilmoitettua lopetusaikaa tummenevaan syysyöhön tyytyväisin mielin.

Sodankylän varuskunta 60 vuotta, VIII perinnepyörämarssi Vaasa – Sodankylä

| Teksti: VIII perinnepyörämarssin johtaja, eversti evp Hannu Aikio

Elokuussa tuli kuluneeksi 60 vuotta siitä, kun Lapin sotilaallista tyhjiötä alettiin tosissaan täyttämään. Varuskunnan rakennustöitä ja pataljoonan tuloa Sodankylään oli valmisteltu jo tovin aikaa ennen, kun Pohjanmaan Jääkäripataljoonan pääosat siirtyivät Vaasasta Sodankylään polkupyörämarssina. Tätä juhlistettiin VIII polkupyörämarssilla 5.-10.8.2024. Varsinainen siirtyminen polkupyörin alkoi keskiviikkona 7.8.2024 ja huipentui ohimarssiin ja alokkaiden valatilaisuuteen Sodankylässä lauantaina 10.8.2024.

Mukaan oli ilmoittautunut 29 Jääkäriprikaatin killan jäsentä, joista muutama joutui peruuttamaan osallistumisensa. Saimme mukaan kolme kovaa pyöräilyryhmää kiltalaisista. Jääkäriprikaatin marssille osallistuneet varusmiehet oli koottu Lapin jääkäripataljoonan jokaisesta perusyksiköstä. Heitä oli mukana jääkärihenkinen joukko alokkaasta ryhmänjohtajaan ja ajoneuvojen kuljettajien kanssa heidän vahvuutensa oli 24. Reippaat kuljettajat toimivat oman toimensa ohella mainioina polkupyörämekaanikkoina. Harjoituksen johti Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) Pohjois-Suomen maanpuolustuspiirin piiripäällikkö Pasi Virta. Maanpuolustuspiiri vastasi huollosta, ruokailuista ja majoituksesta marssin aikana. Suuret kiitokset kotijoukko-osastollemme Jääkäriprikaatille ja kiltaveljellemme Pasille mahdollisuudesta toteuttaa historiallinen ja perinteitä kunnioittava marssi.

Seppeleenlasku Vaasan Jääkäripatsaalla. Kuvassa vasemmalta Aarre Asiala, Jyrki Manninen, eversti Hannu Aikio, eversti Ari Mure ja Matti Nikula. Kuva: Antti Pikkarainen

Maanantaina 5.8.2024 kokoonnuttiin eri puolilta Suomea Vaasaan, jossa varustauduttiin. Illan aikana vaihdettiin päällimmäiset kuulumiset ja valmistauduttiin viikon urakkaan. Killan johto yhdessä Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja eversti Ari Muren kanssa kävivät laskemassa seppeleen JP27 muistomerkille Vaasan vanhalla hautausmaalla. Kunniavartio oli varustettu Marskin konepistooleilla.

Kuva: Antti Pikkarainen

Tiistaina 6.8.2024 aamulla sovittelimme polkupyöriä ajokuntoon. Kaikki saivatkin mieleisensä pyörät paitsi marssin johtaja, joka vaihtoi pyöränsä Jääkäriprikaatin apulaiskomentajan pyörään prologiajon jälkeen. Aamun aikana aloitettiin harjoitus kokoontumalla Vaasan varuskunnan Jääkärikivelle, jossa suoritettiin juhlallinen lipunnosto ja pidettiin kenttähartaus. Ennen Killan valtuuskunnan kokousta kävimme pienellä joukolla laskemassa seppeleen Merenkurkun rannassa olevalle Jääkäripatsaalle. Vaasan sotilaskodissa pidettiin iltapäivän alussa päiväjuhla, jossa Vaasan kaupungin-

Juhlallinen lipunnosto ja kenttähartaus Vaasan Jääkärikivellä. Kuva: Antti Pikkarainen

johtaja Tomas Häyry, Sodankylän kunnan edustaja, talous- ja hallintojohtaja Kalle Pyykkö sekä Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja eversti Ari Mure pitivät lyhyet tervehdykset ja toivottivat hyvää ja turvallista matkaa. Kahvitilaisuuden jälkeen oltiinkin valmiita prologiajoon läpi kaupungin. Matka kolmijonossa moottoripyöräpoliisin saattueessa ei ollut kuin reilu 10 km, mutta tuntui pidemmältä. Muoto säilyttäen ylä- ja alamäessä ei ollut aivan helppoa, mutta otimme sen harjoitteluna Sodankylässä pidettävään ohimarssiin.

Varsinaisesti matkamme kohti Sodankylää alkoi keskiviikkona 7.8.2024. Ensimmäisen päivän tavoite oli Lohtajan leirialue noin 170 km päässä. Päivämatkat oli onneksi jaettu etappeihin, joiden pituudet vaihtelivat 60 km:n ja 85 km:n välillä. Toisen päivän aamuna varusmiesryhmä kyseli, että voisiko ryhmä saada luvan lähetä omaan tahtiin ja polkea puolet koko päivän matkasta. Kävihän se ja näin reippaat ja oma-aloitteiset jääkärimme saivat polkea mielensä kyllyydestä. Tämä kuvastaa jääkärihenkeä parhaimmillaan.

Toinen marssipäivä oli noin 200 km pituinen päättyen Hiukkavaaraan, jossa sauna ja Valkeisjärven lämmin vesi odottivat. Paitsi yhtä ryhmää, jolla oli ollut hieman haasteita matkan varrella. Kaikki pääsivät hyvissä voimin perille. Iltaisin kokoonnuimme ryhmänjohtajien kanssa palaveriin, jossa käytiin läpi huomiot päivän suorituksesta ja sovittiin seuraavan aamun lähdöstä. Palaverit olivat antoisia ja opettavaisia, kun yhdessä kertailtiin marssiin ja etenkin marssikuriin ja turvallisuuteen liittyviä asioita.

Perjantaina pyöräilimme Oulusta Someroharjulle Yli-Iin kautta. Päivämatka oli pisin noin 230 km. Lapin Kansan toimittajan tapasimme Oijärven kyläkirkolla. Hän laati marssista hienon jutun

Osastopyöräily Vaasassa. Kuva: Antti Pikkarainen

seuraavan päivän lehteen. Someroharjulla vietetyn lyhyen yön jälkeen lähdimme liikkeelle kello 05.00 aamulla. Keski-Pohjanmaan osaston ryhmä oli huolissaan siitä, ettei matkalla ollut ollut kunnon mäkiä. Olivat treenanneet mäkiharjoituksia marssia varten. Ryhmä saikin päivän aloittaa ja mäkiä löytyi ihan riittävästi Someroharjun ja Yli-Nampan välillä.

Joukkomme ajoi kokoon Sodankylän kirkonkylän eteläpuolella olevalle P-paikalle, jossa kerrattiin lyhyesti polkupyörin tehtävän ohimarssin oleelliset asiat. Tärkeää on pysyä omassa jonossa ja ojennus oikealta kolme pyörää rinnan samalla tasolla. Kiirettä ei saa olla. Kun osaston johtajan komento kuuluu ja käsi nousee ohimolle, niin pää kääntyy oikealle, mutta katse vielä eteenpäin. Vastaanottopaikalla myös katse kohdistuu ohimarssin vastaanottajaan, hetkeksi. Ja pääkin kääntyy menosuuntaan, kun osaston johtajan käsi laskeutuu ohjaustangolle. Paras palaute saatiin iltajuhlassa, kun Sodankylän kunnanjohtaja Jari Rantapelkonen sanoi tunteneensa ihollaan kylmät väreet, kun pyöräilimme hienosti ohimarssiryhmityksessä.

Huoltotauoilla tarkistettiin huolella pyörien kunto. Kuva: Antti Pikkarainen

Marssimme päättyi Sodankylän varuskunnassa Joutselän patsaalla, jossa joukko ilmoitettiin Jääkäriprikaatin komentajalle eversti Kimmo Kinnuselle, jolle luovutettiin tämänkertainen perinnepyörämarssiviesti.

Päivä ei suinkaan vielä tähän päättynyt, vaan siirryimme ajoneuvoilla Sodankylän urheilukentälle, joka toimi paraatikenttänä heinäkuun saapumiserän alokkaiden valatilaisuudessa. Saimme suuren kunnian osallistua arvokkaaseen tilaisuuteen. Marssiessamme paraatikentälle ja ojentauduttuamme muun joukon jatkoksi kuuluttaja kertoi perinnepyörämarssistamme ja varuskunnan 60-vuotisjuhlasta. Noin 4000-päinen yleisö herkesi spontaaneihin taputuksiin, joka herkisti sopivalla tavalla marssille osallistuneita. Valan jälkeen maistuikin hernerokka kutsuvieraslounaalla, johon pyöräilevä osasto sai osallistua. Rokka teki kauppansa.

Päivän yksi merkittävä kohta oli Jääkärimännikön juhlallinen avaustapahtuma Pittiövaaran Hirviäkurulla, jonne jaksoimme vielä kiivetä. Lakimaastosta yhdessä

Marssiosasto matkalla Lohtajalta kohti Oulun Hiukkavaaraa perinnepyörämarssin toisena päivänä. Kuva: Antti Pikkarainen

Yli 700 kilometrin pituinen polkupyörämarssi Vaasasta saavutti Sodankylän ja osasto liittyi juhlalliseen ohimarssiin. Perinnepyörämarssiosastoa komensi eversti Hannu Aikio. Kuva: Olli Leino

Perinnepyörämarssiosasto osallistui Jääkäriprikaatin valatilaisuuteen. Eversti Hannu Aikio ilmoittaa Jääkäriprikaatin Killan Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja eversti Ari Murelle. Kuva: Jaakko Juslén

Metsähallituksen kanssa on vanha ikihonka-alue rajattu ja nimetty Jääkärimänniköksi. Alkuperäinen vuonna 1971 Jääkärimänniköksi istutettu taimikko on vuosien kuluessa tuhoutunut, mutta tämä ei tuhoudu. Männikkö kuvaa jääkärien sitkeyttä karuissa olosuhteissa. Tilaisuudessa oli läsnä Jääkäriprikaatin johto, Metsähallituksen aluejohtaja ja Jääkäriprikaatin killan edustus.

Päivän kruunasi saunominen rantasaunalla ja kuluneen viikon tapahtumien muistelu sekä seuraavan perinnepyörämarssin suunnittelu. Osa joukosta vaihtoi maastopuvut ”casual no tie juhlavarustukseen” ja suuntasi Upseerikerholle juhlimaan varuskunnan 60-vuotispäivää. Me jääkärit jaksamme yhä.

Oli etuoikeus olla mukana, kuten eräs varusmies asian ilmaisi.

Pittiövaaran huipulla Jääkärimännikön nimeämistilaisuudessa. Vasemmalta: Samuli Ollila (Metsähallitus), Jyrki Manninen (Jääkäriprikaatin kilta ry), eversti Hannu Aikio, Jääkäriprikaatin komentaja eversti Kimmo Kinnunen, Jääkäriprikaatin apulaiskomentaja eversti Ari Mure ja Lapin jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti Juha Hollanti. Kuva: Hanna Korte

Killan syyskokous ja vuoden 2025 toiminta

| Teksti: Lapin Ilmatorjuntakillan puheenjohtaja Heikki Haapala

Ilmatorjunta-aselajin perustamisesta 100 vuotta

Rannikkotykistön Kapitulanttikouluun perustettiin Ilmapuolustusosasto 1.7.2025. Juhlavuosi huomioidaan Jääkäriprikaatin valatilaisuudessa 9.8.2025 Ivalossa ja Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston perinnepäivän 28.11.2025 tilaisuuksissa.

Lapin Ilmatorjuntakillan syyskokous pidettiin 17.10.2024. Tilaisuuden aluksi Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston patteristoupseeri majuri Samuli Regina kertoi laajasti patteriston nykytilanteesta ja tulevasta vuodesta. Tehtävä on joukkoyksiköllä hieman muuttunut ja kansainvälisyys näkyy entistä enemmän. Kouluttajat ovat melko nuoria mutta hyvää henkeä täynnä, on tekemisen meininkiä! Varusmieskoulutus toteutetaan samalla tasolla kuin kuluvanakin vuonna, joukkojen kertausharjoituksia on kuitenkin täytynyt supistaa henkilöstöresurssien takia.

Kokouksessa tehtiin henkilövalintoja ja hyväksyttiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2025. Johtokunta v 2025: puheenjohtaja Heikki Haapala, sihteeri/rahastonhoitaja Jere Palomäki ja jäsenet Risto Laakso, Pekka Laitila, Pekka Lemmetty, Eero Pajula, Pasi Ruokanen, Mikko Kokkonen, Matti Konstenius ja Henri Mella.

Kokous päätti jäsenmaksuksi 20,00 €/vuosi.

Jäsenille järjestetään retkiä ja tutustumiskäyntejä maanpuolustuksellisiin kohteisiin ja varsinkin ilmatorjuntaan kohdistuviin harjoituksiin Pohjois-Suomessa ja Lohtajan ilmatorjunta-ampumaleirialueella.

Osallistutaan paikallisten maanpuolustusjärjestöjen yhteisiin tilaisuuksiin ja maanpuolustuskoulutuksen järjestämiin ilmatorjuntakoulutus- ja harjoitustilaisuuksiin sekä Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston vala- ja kotiuttamistilaisuuksiin sekä patteriston perinnepäivän tilaisuuksiin.

Kilta tiedottaa tapahtumistaan jäsenille jäsenkirjeillä, Etupyörälehden killan sivuilla ja valtakunnallisesti ilmestyvässä Ilmatorjunta-lehdessä sekä Lapin Kansan maanpuolustuspalstalla pääsääntöisesti perjantaina.

Kilta ylläpitää sivujaan Facebookissa. Hakusana on Lapin Ilmatorjuntakilta ry.

Aikaan sidottuja tapahtumia 2025

- Kevätkokous 12.3.2025 kello 17.00 Leijonakabinetissa Someroharjulla
- Ilmapuolustusseminari 12.3.2025 kello 18.00 yhdessä Lapin Lennoston killan kanssa Rykmenttisalissa Someroharjulla. Ilmatorjunta-osion aiheena on "Ilmatorjunta sata vuotta"
- Vierailu Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston ampumaleirillä Hautainmaassa viikolla 10 tai 17- Killan syyskokous 16.10.2025 klo 18.00 Leijonakabinetissa Someroharjulla.

Ilmatorjuntakilta vieraili BAANA 24 -harjoituksessa

Lapin lennosto järjesti Baana 24 -maantietukikohtaharjoituksen Norvatien varalaskupaikalla Rovaniemellä ja Hosion varalaskupaikalla Ranualla elo-syyskuun vaihteessa. Harjoitus oli Ilmavoimien vuosittainen maantietukikohtaharjoitus. Harjoituksen lentotoiminnallisena tavoitteena oli lentää lentokoulutusohjelmien mukaisia nousuja ja laskuja maantietukikohtaan. Lentotoiminnassa on mukana F/A-18 Hornet -hävittäjiä, Hawk-suihkuharjoituskoneita sekä Ilmavoimien kuljetus- ja yhteyskoneita. Harjoitukseen osallistuu myös Nato-liittolaisten lentokalustoa Yhdysvalloista, Norjasta (F-35A) ja Saksasta (Eurofighter). Vierailimme yhdessä Lapin lennoston kiltalaisten kanssa Rovaniemellä Norvatien varalaskupaikalla.

Yhteystiedot:
Heikki Haapala: puh. 040 7792862, sp. heikki.haapala@pp1.inet.fi
Jere Palomäki: puh. 040 3530327, sp. jere.palomaki@mil.fi

P.S. Keräämme jäsenten sähköpostiosoitteita tiedottamista varten. Pyydämme niitä jäseniä, jotka eivät ole vielä ilmoittaneet sitä lähettämään osoitteensa.

Vuoden 2024 jääkäriprikaatilainen liikenneopettaja Sakari Tapani Impiö

Liikenneopettaja Tapani Impiö työskentelee Rovaniemen Kuljetuskeskuksessa. Lisäksi Tapani toimii Kuljettajakoulutuskeskuksen johtajan sijaisena. Tapanilla on pitkä historia huollon kuljetusalan tehtävistä Rovaniemen varuskunnan Kuljetuskeskuksessa sekä Lapin ilmatorjuntarykmentin että Jääkäriprikaatin lipun alla. Tehtävässään toimiessaan, Tapani on osoittanut, että kykenee hoitamaan saatuja tehtäviään esimerkillisesti.
Tapani on luonteeltaan erittäin helposti lähestyttävä ja rauhallinen henkilö, jonka persoonallisuus on hyvin avoin. Yhteistyökykyä ei puutu missään tilanteessa.
Tapani on oma-aloitteinen tehtäviään hoitaessa, eikä joukon edessä seisominen tuota hänelle harmaita hiuksia, vaikka kenties jo iän ja kokemuksen kautta saattaakin muutama harmaan värisävyn hius- tai kulmakarva löytyäkin.
Esimiesten ja vertaisten silmin Tapani on erittäin arvostettu työntekijä.
Lisäksi Tapani on toimintakyvyltään erinomaisessa fyysisessä kunnossa eli Tapanin ”kivijalka” kestää suuremmatkin haasteet.

Jääkäriprikaatin tapahtumia 2025

Varusmiespalveluksen alkamis- ja päättymispäivät

Saapumiserän 1/25 palvelus alkaa	6.1.2025
255 vuorokautta palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	19.3.2025
347 vrk ja 165 vrk palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	19.6.2025
Saapumiserän 2/25 palvelus alkaa	7.7.2025
255 vuorokautta palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	17.9.2025
347 vrk ja 165 vrk palvelleiden varusmiesten palvelus päättyy	18.12.2025

Juhlatilaisuuksia ja maanpuolustustapahtumia

Sotilasvala ja sotilasvakuutus Sodankylässä ja Rovaniemellä	15.2.2025
Lapin jääkäripataljoonan perinnepäivä 11.3.	
Puolustusvoimain lippujuhlan päivä	4.6.2025
MILjazz Rovaniemellä	2.8.2025
Sotilasvala ja sotilasvakuutus Ivalossa	9.8.2025
Jääkäriprikaatin vuosipäivä 1.10.	3.10.2025
Rovaniemen ilmatorjuntapatteriston perinnepäivä 30.11.	
Itsenäisyyspäivä	6.12.2025

https://maavoimat.fi/jaakariprikaati
Facebook.com/JaakariPR
X.com/JaakariPR
Instagram.com/maavoimat

Puolustusvoimien viestintätoimialan neuvottelupäivillä 23.–24. lokakuuta 2024 palkittiin ansioituneita viestijöitä.

Puolustusvoimien vuoden 2024 viestintäorganisaatio on Lapin jääkäripataljoona

Perusteluissa todettiin Lapin jääkäripataljoonan tukeneen komentajansa everstiluutnantti Sini Kourin johdolla Jääkäriprikaatin ja Maavoimien viestintää monipuolisella ja aktiivisella viestinnällä tuottamalla kuva- ja videomateriaalia muun muassa sosiaalisen median kanaville.
Toiminnallaan Lapin jääkäripataljoona on tehostanut Maavoimien viestinnän vaikuttavuutta. Everstiluutnantti Kourin seuraaja, everstiluutnantti Juha Hollanti, on jatkanut työtä aktiivisena sisällöntuottajana tukien edelleen Jääkäriprikaatin ja Maavoimien viestintää.

@KouriSini

@JuhaHollanti

